

"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išleista kas penktadienį, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Suvienuose Valstijose.....\$2.00
Kanadoje ir Meksikoje.....2.50
Kitose vietose.....3.00
Prenumerata apmokama 18 viršaus. Prenumeratos mokestis skaitosi nuo dienos užrašymo, ne nuo Naujų Metų. Aprašymai kaitosi kasmet. Viena adresas.
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In the United States.....\$2.00
Canada and Mexico.....2.50
To Foreign Countries.....3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publishers:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3, 1879.

Nr. 11

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 15 d. KOVO (MARCH), 1912 m.

Metai XXI

POLITIŠKOS ŽINIOS.

RUSIJA.

Rusijoje duma 139 balsais prieš 135 atmetė valdžios sumanymą atskirti nuo Lenkijos dalį Lublino ir Sedlecų gubernijų, padaryti iš atskirtų plotų atskirą Cholmo guberniją ir ją, atėmus nuo Lenkijos, prijungti prie Kijevo general-gubernatorystės. Duma pritarė padarymui atskiros Cholmo gubernijos, bet ją paliko prie Lenkijos.

Dėl sumanymo atskyrimo Cholmo gubernijos nuo Lenkijos lenkai visur kėlė protestus ir laikraščiai mano, jog tie protestai padarė, kad Cholmo apskritys pasiliko prie Lenkijos; garbina ir lenkus dūmos atstovus, buk jų kalbos dūmos pertikimo daugumą atstovų, kad lenkams skriauda būtų padaryta, jeigu priimtų valdžios sumanymą. Bet ištikro, turbūt nei lenkų protestai, nei jų atstovų kalbos dūmų neadau svėrė. Dangelis dūmos atstovų balsavo prieš Lenkijos sumažinimą ne iš meilės, nes lenkai, tankiai toj pačioj dūmoj balsuodami prieš išplatintą tiesų kitių kalbų ne tik ne rusų meilės ne užsiplėnė, bet jos neužsiplėnė ir pas atstovus pažangusių partijų, dauguma balsavo prieš Lenkijos sumažinimą visai dėl kitokių priežasčių. Nerusai balsavo prieš valdžios sumanymą todėl, kad apskritai ne galėjo priartinti draskymui ne rusų apgyventų Rusijos dalių. Valdžia, pradėjusi draskyti Lenkiją, ant jos neapsistotų, bet palengvinimui rusųjimo nerusų, be abejonės pradėtų draskyti ir kitus nerusų apgyventus kraštus. Pažangusių partijų atstovai balsavo prieš valdžios sumanymą todėl, kad jie nepatiria prievartai, o Cholmo apskrįčio gyventojai visai nereikalavo, kad juos rusinti pavestų Kijevo general-gubernatoriui. Nors lenkai protestų ir nebuvo kėlė, balsavimas dūmoj, be abejonės, būtų išpuolęs tas pats; lenkų atstovai dūmoj nepertikimo taipgi balsavusių, nes jie negynė to apskrįčio gyventojų tiesų, kadangi tie gyventojai nelenkai, bet rusinai.

Kad nenorėdama pritariti valdžios užsimanymams draskyti nerusų apgyventus kraštus, nors ji taip smarkiai niekina lietuviškąją klerikaliskąją laikraščiai, Suvalkų gubernijos lietuvių atstovs Bulotą visai dūmoj apreiškė, jog nereikalaus atskyrimo Suvalkų gubernijos ir jos priskyrimo prie Kauno gubernijos, nes per tokį priskyrimą lietuviams Suvalkų gubernijos prisietų šį tą žudyti, o jie maži pelnytų. Reikia pirma Kauną ir Vilniaus gubernijų lietuviams iškovoti tokias tiesas kokias turi lietuvių Suvalkų gubernijoje, o paskui jau reikalauti jos priskyrimo prie kitių lietuvių apgyventų kraštų. Už nepaklausymą todėl klerikaliskųjų laikraščių reikalavimo lietuvių atstovų Bulotą galima tik pagirti.

Juk Suvalkų gubernijoje žemėsinių mokyklų mokytojai veikia lietuviškai, o kiek lietuvių mokytojų yra valdžios mokyklose Kauno ir Vilniaus gubernijose? Valstijų raštininkai Suvalkijoje visi veikia lietuviškai. Veik pusė valdininkų Suvalkijoje vietiniai gyventojai, o kiek tokių yra Kauno gubernijoje? Vietoj jautio nieks oželio imti nenori. Vilniaus seime užgirta reikalauti priskyrimo Suvalkijos prie Kauno gubernijos turbut todėl, kad manyta, jog lietuvių tiesos bus tokios ir Kauno gubernijoje, kaip tasai seimas užgėrė. Bet tie geisimai ne išsiplėdė. Ir dabar valdžia labiau staurina lietuvių ir jų kalbos tiesas Kauno gubernijoje negu Suvalkijoje. Nors Lenkų ekonomikas padėjimas Poznaniaus provincijoj kur kas geresnis negu Galicijoj, bet turbūt mažai rastum Galicijoj lenkų, kurie panorėtų pasidaryti Prūsų valdžiai. Berekalo kun. Tumas šaukia lie-

POLITIŠKOS ŽINIOS.

RUSIJA.

tuvius iš Amerikos grįžti Lietuvon; tegul jis pirma Lietuvai iškovoja tokią laisvę, kokia yra Amerikoje, tegul Lietuvą pastato tokiose sandygose, kaip yra Amerika, tasyk lietuviai ir be jo šauksmo sugrįžti Lietuvon.

CHINAI.

Su didelėmis iškilėmis Nankine inaugurata garsų Kinų veikėja Juanshikai Kinų respublikos prezidentu, o pirma buvęs pietinių Kinų prezidentu Dras Sanjatsen iškelavo namon pasisėti. Bet kaip pasirodo, Kinų respublika ne ant tvirtų laikos kojų. Pekine ramuną palaiko tik svėtinų kraštų kariūnė ir kanuolės; tik baimė sulaiko žmonės nuo sukilimo. Pekino miesto dalis kur yra svėtinų kraštų ambasados uždaryta. Ant sienų užtraukta kanuolės ir jos nukreipta chiniečių miesto dalin. Senieji chinieškio kariūnės regimentai, kuriems naujasis prezidentas labiausiai užsitikėjo ir pavadė savo asmenį sergėti ir pildyti prisakymus, pats nuo valdžios triobų nuplėšė respublikos vėlavas ir jas sudraskė. Valdžia iš syk nežinojo ką daryti, bet paskui susiprato ir tuos senosius kariūnės regimentus išsiuntė į Tungho, o jų vieton su-traukė mandžūrų regimentus, kurie, kaip iki šiol, geriau pildo savo pareigas ir jie greitai sutvarkė išsiųstų regimentų padarytą betvarę. Mandžūrai užėmė visus inėjimus ir buvusių uždraustų miesto dalį. Mieste girdėti vis šūviai, o naktimis galima gausius matyti. Turtingesnieji chiniečiai pasislėpė ambasadų miesto dalį, kurią sauguoja svėtinų kraštų kariūnė.

Siauriose kilo vėl kariūnės maistai. Dalis kariūnės iš Mandžūrijos paveržė jau į Tikruosius Chinus. Siaurinėse provincijose tvarkos nėra. Nurauminti kraštų trūksta spėkų, nes kariūnė neistikima.

Svėtinų kraštų atstovai netiki, kad prezidento Juanshikai valdžia įstengtu suvaldyti kilusių Siauriniuose Chinuose revoliuciją, nes trūksta ištikimų kariūnių. Maistai kilo Kalgane, Mongolijoje.

ANGLIAKASIŲ STREIKAI.

Anglijos valstijai iki šiol nepasisekė sutaisyti anglių kasyklų darbininkus su darbdaviais. Streikuoją apie pusantro milijono angliakasių. Dėl stokos anglių mažina darbus dirbtuvėse, kitas prisieina visai uždaryti. Geležinkeliai sumažino traukinių bėgiojimą, o garlaiviai išplaukti negali, todėl paleidžia kas dieną daugybę darbininkų.

Ministerių pirmininkas Asquith vėl pakvietė darbininkų ir kasyklų savininkų atstovus dar męginti tartiesi, bet nežinia, ar bus galima susitaisyti. Dabar jau anglių kainos neįspasakytai pakilo. Dėl stokos anglių pabrango ir valgio produktai.

Užginė jau angliakasių streikai ir Vokietijoje. Iš 350000 organizuotų angliakasių 11 kovo dieną metė darbą pusė. Kaip kokiose kasyklose visi darbininkai sustreikavo, kitose darban atėjo 15-30%. Streikui priešinasi tik krikščioniškieji socialistai. West-falijoje darban atėjo 65% darbininkų.

Pasirengę streikuoti ir Francuzijos angliakasiai, nes baigiasi jų kontraktai, o nauji nepadaryti. Darbininkai reikalauja didesnių algų senatvę. Baigiasi kontraktai ir Amerikos angliakasių. Darbininkai reikalauja didesnių algų, o kasyklų savininkai nenori tiek mokėti, kiek reikalaujama.

Tokių būdu angliakasių streikai nuo 1 balandžio gali apimti visą žemės kretulį, o be anglių žmonės gyventi negali, be jų visur pramonė ir susisėsimai turėtų sustoti. Žmonija atsirastų tokiose sanlygose, kokiose buvo bel-

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MEXIKA.

Mexike, aplinkinėse Torreon laukiamas didelis musis revoliucijonierių su Madero kariūnė. Čia valdžia trunka visą savo kariūnė, ten traukia ir revoliucijonieriai visus savo pajėgas. Iš miesto Meksiko išsuntė visus kariūnius, o pašaukė tarnyston liuosnorių miliciją. Prezidentas išleido į gyventojus atsisaukimą melsdamas paramos ir gavo gyventojų pažadėjimą: jie prezidentui išreikšė priklankumą.

MEXIKA.

Mexike, aplinkinėse Torreon laukiamas didelis musis revoliucijonierių su Madero kariūnė. Čia valdžia trunka visą savo kariūnė, ten traukia ir revoliucijonieriai visus savo pajėgas. Iš miesto Meksiko išsuntė visus kariūnius, o pašaukė tarnyston liuosnorių miliciją. Prezidentas išleido į gyventojus atsisaukimą melsdamas paramos ir gavo gyventojų pažadėjimą: jie prezidentui išreikšė priklankumą.

IS LIETUVOS.

IS VILNIAUS.
(Nuo mūsų korespondento).

Štai baigiasi mėnesas. Baigiasi ir didesnis mieste judėjimas. "Ruta", kuri gavėnos metu, sulig visuotinio narių nutarimo, neturi teisės vakarų sur šokių taisyti, dabar baigia geriausį savo sezoną, pinigų žvilgsni žiūrint. Pertrumpas šiemet mėnesas. Permažai ir "Ruta" galėjo pasimandoti. Vos keletą vakarų tesusėjo surengti ir jau po visam. Ir tų vakarų rengimas šiemet kažkaip nesisekė. Kas kaltas, nežinau.

Apskritai sakant, "Rutos" gyvavimas paskutiniiais laikais sunkokas. Ir nėra vilties, kad labai palengvėtų.

— "Vilties" Redakcijoj, kiek teko sužinoti, greitai laiku įvyks vėl permainingas. Kun. P. Kenėšis, dabartinis dvasiškasai redaktorius, pasitraukia iš Redakcijos ir išvažiuoja užsieniu keliamas. Kas užims jo vietą, tuo tarpu dar nežinoma.

Mat, tarp "Vilties" pajininkų yra dvi srovės. Vieni nori, kad Redakcijoje butinai būtų ir kunigai; kiti gi sako, kad kuniga visai nereikia, nes tuomet Vilniaus dvasiškoji vyresnybė varžo "Vilties" Redaktorių ir neduoda liuosai lietuvių-lenkų ginčų vesti.

Kuri pusė apgalės — nežinia. Jei kuniginė apgalės, tai j. kun. P. Kenėšis vietą tikriausiai bus pakviestas jaunas Vabalinko kamedorius kun. Karosas; jis bent tuo tarpu, kiek žinau, yra pirmutinis šiai vietai užimti kandidatas.

A. Vegėlė.

IS VILNIAUS.

"Viltis" rašo, jog sausio 24 d. buvo apsilankę Vilniuje "Saulės" delegatai: kun. Olsauskis ir d-ras R. Šliupas "Saulės" mokyklų reikalais. Jau nebe pirma sykį tuo reikalu "Saulės" valdžia kreipiasi į Vilniaus mokslo apskrįčio globėją. Dabartinis globėjas pradžioje "Saulės" mokyklas leisti inkurti, tik ne visas iškart. Priešingai prašymų dėl mokyklų inkurimo labai daug ir visų greitai peržiūrėti negali suspėti. De jokių abejonimo leisį kurti mokyklas ten, kur nesą dar vyriausybės mokyklų, arba kur jų esą permaža.

Vasario 14 d. be prisiekusių teisėjų nagrinėjo grovo Ignaco Korvin Milevskio bylą. Garsusis įvairių lenkų kalba leidžiamų brošiūrų autorius traukiamas tieson už šmeizimus spaudoje.

— Lietuvos žinios —

Maskvos archeologų draugija kreipusys į savo narį Vilniuje, centralinio archivo priveidėtoją p. Sprogį klausdamosi jo nuomonės, kiek galį pakenkti Pilies kalnui kanalizacijos kasinėjimui. P. Sprogis esąs griežtai priešingas bet-kokiems kanalizacijos darbams Pilies kalne ir taip Maskvos arch. draugijai ir pranešė.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MEXIKA.

Vilniaus gub atstovas V. Dummoje p. L. Ochotnickis surinkimas, iš augstesnių mokyklų grįžta pro Vilnių lietuvių jaunomėn, atvyksta Vilniun kompanijos iš sodžių ir t. p. Todėl tikimasi, kad tada surengta paroda duos progą daugeliu lietuvių ją aplankyti.

VI Parodon, kaip ir anais metais, bus priimami taip pat ir dailius mūsų sodiečių išdirbiniai. Smulkesnės žinios apie parodą bus paduotos kiek vėliau.

IS KAUNO.

Vasario 3 d. Kaune buvo visų Kauno gub. stačiatikių brolių suvažiavimas. Buvo atvažiuę ir V. Dumos narys gr. VI. Bobrinskis. "Rieč" praneša iš Kauno, kad gr. Bobrinskis labai šaukęs stačiatikių dvasiškus ruošties prie rinkimų V. Dumon, išdėjo per šokių per tokius lietuvių ir atstovą Fridmaną.

"S. Z. T." rašo: žinomas Kauno vargonų meisteris Garalėvičius, dirbąs dabar da naują acropplan. Abu dirbamu užsakytojo braižiniais; jų piešiniai tuo tarpu laikomi esą paslapčioje. Sulig sutarties darbai turį būti pabaigti ligi š. m. gegužės 1 dienos.

— Viltis —

IS PANEVŽIO.

Panevėžio realinės mokyklos mokinių-beturčių šelpimos draugija buvo 1898 m. inkurta. Turį 49 narius, kurių mokesčiai 1911 m. nesė 154 rubl. Pernai gavo dar vienu atveju aukų 300 rubl. (tame ir garbės nario Stanislovo Montvilio 155 rubl.). Iš vakarų ir už Naujųjų Metų vizitas implaukė 1076 rubl. 85 k. Pelnas paskutiniųjų metų nesė: 1849 rubl. 40 kap. Pašalpos duota 40 mokiniams-katalikams — 952 rubl. 13 kap.; 13 mok.-pravoslavams — 282 rubl. 44 kap.; 3 mok. žydams — 100 rubl.; vienas mok. liuterini — 25 rb. ir 2 mok.-karaimams — 45 rubl. Viso labo pašalpos išleista 1404 rubl. 44 kap.

Raštinės — laikymui, spaudžiamis ir geležiniam kapitalui išleista 111 rubl. 23 kap. — Lieka kasoje 333 rubl. 62 kap. ir geležinio kapitalo 2839 rubl. 97 k.

Per savo 14 gyvavimo metų draugija pašalpos davė 10764 r. Paduodas šitas žinias "Kur. Vil." Juoz. Kazakevičia pastebi, jog pašalpos dauguma naudojasi lietuvių-mokiniai (pernai gavo 637 rubl. 11 kap.), bet oarių tarpe nėraama lietuvių nei vieno; tik vos keli lietuviams prielankūs žmonės. Be to dar tarpe gavusiųjų pašalpą esama nemaža jų tokių, kurių jau sėdiama šiltose vietose, bet apie gautos kadaise pašalpos gražinimą tie poneliai nei negalvoja. Nuo 1908 m. yra skelbiamas visuomet jų mokinių sąrašas, idant tuo sąrašų besiremiant, galima būtų paskui skolos išreikalauti.

IS VILEIKOS PAV.

Paskutiniiais laikais atvyko čia agentai iš Prusų ir žydams pirkimas tarpininkaujant iš viso pavieto supirko, kiek tik buvo, bulvečių. Visais gelžkeliomis gabenamas dabar iš čia, sulig vokiškių cesioriaus Vilhelmo išstirimo "valstybės turtas" į užsienį. Moka už bulbes čia brangiai; žmonės skuba iš paskutinio pardavinėti, nes žydai pirkčiai lengvesniam supirkimui paleido paskalą: netrukus busanti Prusų siena bulbių gabeniui uždaryta. Darbininkų irgi pradeda čia kaskart daugiau trukti. Žmonės iš čia važiuoja daug į Krišną, Feodosiją, dagi į Tomską, uždardžio įjėskodami. Papasakojimas, kitas išvažiuojęs parsikėlęs, 12 d. draus iš bimalio 12 čia kitus.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MEXIKA.

š. m. Tuo laiku sukvietas bus visotinas Mokslo Dr-jos susirinkimas, iš augstesnių mokyklų grįžta pro Vilnių lietuvių jaunomėn, atvyksta Vilniun kompanijos iš sodžių ir t. p. Todėl tikimasi, kad tada surengta paroda duos progą daugeliu lietuvių ją aplankyti.

VI Parodon, kaip ir anais metais, bus priimami taip pat ir dailius mūsų sodiečių išdirbiniai. Smulkesnės žinios apie parodą bus paduotos kiek vėliau.

IS KUPIŠKIO, Ukmerg. pav.

Kupiškio 2 kl. mokykloje lietuvių kalbos mokina trečiasis mokytojas — lietuvis, bet keistas tai mokymas. Per lietuvių kalbos lekcijas, lyg kokiam pasityčiojimui, mokytojas kalbasi su mokiniiais rusiškai, o kai kada net lenkiškai mokinių užklausia. Kazim, ar tai tik nebus naujas metodas lietuvių kalbos mokyti? P. Vingaudas.

IS JONIŠKIO, Pan. pav.

Pereitajį rudinį iš vietinės m-nisterijos mokyklos liko iškeltas antrasis mokytojas Gudauskis i Linkavą, o jo vieton atkeltas tik ką baigęs mok. seminariją rusas, nei žodžio nemokąs lietuviškai. Kame iškėlimo priežastis, tikrai nežinoma. Spėjama, kad tai neva už nesantaiką su vyresniuoj mokytoju, bet tarp jų, rodos, nieko tokio nebuvo girdėti. Bet, kaip ten jis liko iškeltas, nesvarbu, svarbu tik, kad nėra kam vaikų dorai lietuviškai pamokyti. Tiesa, moko ir vyresnysis mokytojas, bet ko jis gali išmokyti, kad pats nesusišneka su žmonėmis.

— Mokykla — M.

IS JUZINTŲ, Zarasų pav.

Miesčiukas nedidelis, 6 sankrovėlės — 4 lietuvių, dvi žydų, monopolis ir keletas slaptų smuklių. Nors apie slaptą degtinės pardavinėjimą buvo rašyta ir laikraščiuose, bet buvo pakilęs nemas truksmas ir viskas tuomi pasibaigė. Degtinė slapiai parduvinėjama po senobei. Čionai yra dvi draugijos — Ukio ratelis ir "Pašalpa"; be to girdėti paduotas prašymas vyriausybei, kad pavirtintų Vartotojų Dr-jos įstatus.

S-tis.

IS KETURVALAKIŲ, Vilk. p.

Čia yra keturios draugijos: "Žiburyš", "Blaiivybė". Taupomoji kasa, Ukio ratelis. Pastarasis nelabai noriai priima narius. "Žiburyš" žiba po senobei. Retas kuris beatmena jo vakarus, ar tai kitus žymesnius veikimus. "Blaiivybės" skyrius visai da jaunutis, vos prieš Kalėdas buvo įsteigiamasai jo susirinkimas. Taupomai kasai pusčiniai sekasi. Užtai girtuokliavimo įstaigoms dabartinis laikas geriausia už kitas sekasi. Aplinkinių sodžių: Moskabudžio, Vidugirių, Juodupių, Geisteriškių jaunimas mėgsta dažnai pasilinksminėti... su svaiginančiais gėrais, ne tik tai vaikina, bet ir merginos neatsilekia. Žinoma, tokie pasilinksminimai neapsieina be pasekmių: tai langus išdaudo, tai žydą išbeldžia, tai pagadina padargus (nesenai vienam ukininkui nusukinėjo lokomobilius moterkas). Baigdamas, noriu priminti, kad visgi jaunimui reikėtų būti blaivesniams.

K. Baltrukonis.

IS PAPILĖS, Šiaulių pav.

Praėjusiųjų metų pabaigoje buvo valščiaus sueiga. Dviem rinko globėjus. Dalyvavo ir žemiečių viršūninkas. Vienam iš jų viečių — Močiui, pačiai reikalaujant, keletą metų sueigos vis buvo norima išrinkti globėjas, kad įsai, Močius, neakvotų turto, negirtuokliantų ir neskraustų pačios. Bet valstiečiai vis atsisakydavo. Zemekniū paaiškino, kad yra toksai įstatymas, tai išrinko Nocių. Pastarasis nenorėjo da apsiminti, kad iš pykčio nepadarytų jam ko blogo. Kad žem. virš. išėjo iš raštines, tai globiamasis knibo i globėją, sakydamas — "ar tu man busi apiekinu". Paspėjo da išskirti. Girdėjau vieną kalbant: "kas tai do įstatai, kad savo turto ir pačios negali valdyti, neturi vatų ukininkams, bet svarbiausia nederlingumo priežastis tame, kad ją negerai išdirba. Nemažai yra tokių, kurie išduoda žem-

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MEXIKA.

bink". Puriškių Račauskio vaikams mažamečiams išrinkta be jokių ginčų globėju Statkus. Albertas Gedaminkis.

IS PASVALIO, Pan. pav.

Grudnyj būvų metinis "Blaiivybės" skyriaus susirinkimas. Buvo renkama nauja valdyba. Senoji valdyba gavo išgirsti nuo kitių papeikimą, kad nieko neveiktų par visus metus blaiivybės naudai. Senosios valdybos pirmininku buvo kl. kun. Banys. Įsai stengėsis išsitęsinti prieš kitus, nurodinėdamas, kad nebuvo kaip veikti. Lietuvių vakarui surengti būvų permažai pinigų — tiktai 40 rb.; be to tokie vakarai esą netikėtai neatnešą blaiivybei naudos, bet daugiau jaunimą ištvirkina (mat, tai, bedieviski). Bet nieko tuomi neintikino. Klebonui buvo nurodyta, kad kitose parapijose net po kelius tokius vakarus surengia, kaip Vaskuose, Birzuose. Klebonas vis neapsileidžia, sakydamas, kad kunigai esą nevienodi. Susiprasia jie paskum ir galėsia. Paskum prasidėjo naujos valdybos rinkimai. Klebonas išanksto apskelbė, kad kurie skaito "L. U." — buvo apie to ypatų, gerai išmanančių draugijų reikalus — tai tų į valdybą nereikia rinkti. Agitacija pasisekė. Burys davatų savosius išginko, patinkamus. Žiūrėsime, ką naujoji valdyba nuveiks.

Bl. Draugas.

IS PALAVENĖS, Ukmer. pav.

Pas mums žmonės mažai apsisivietę. Netolį Rudelių sodžiaus yra Karklynės vėnasėdis. Tai gyvenantieji tenai du ukininkai — Bugailiškis ir Blieka buvo pakuoję vieną dešimtinę žemės mokyklai pastatyti. Buvo paduotas ir prašymas Kauno direktoriui. Prašymą priėmė, bet atsiuntė atgalios. Buvo reikalaujama, kad tie, kuriems reikalinga mokykla, padarytų valstiečių nutarimą — medžius suvežti ir t. t. Sueiga buvo sausio 3 d. Be mokyklos buvo ir daugiau klausimų. Bet kaip pradėjo kalbėti apie mokyklos įsteigimą Karklynėje, tai pasidarė didelis sujūdimas tarpe vyrių. Jos. Kam, girdi, ta mokykla reikalinga! Musų tėvai, girdi, ir seneliai pragyveno be mokyklos, ir mums jos visai nereikia. Valdžia uždesianti tada didelius mokesčius, reikiesi mokytoją laikyti ir šelpti mokyklą. Rėkė, kaip kas išmanė. Raštininkas paaiškino mokyklos naudą: tai vyrai, kurių smagenyse proto buvo, su-tiko. Bet kiti, degtinės gerėjai, tie atsisakė.

Istikrujų, vyrai palavėniečiai, kada gi bus galas tai jūsų tamstybei.

Palavėniečiai.

— Lietuvos Uklininkas —

IS KUPIŠKIO, Ukm. pav.

Šiais metais pabrango algos samdininkams. Geras samdininkas paima po 60—70 rubl. Dangelis ukininkų visai nebesamdo — patis vargsta, nors prašant apdirba žemę, by-tik nereikėtų, rudenio sulaukus, visas savo uždardis atiduoti, (kaip jie sako). Priežasčių dvi: 1) bėgimas Amerikon ir i didesnius miestus; 2) ukininkų varžytinės. Jei vienas ukininkas pasisamdė kokią berną, tai kitas ir žiūr, kad kaip nors paveržus. Prideda keletą rublių algos ir tokiu būdu paveržia nuo pirmojo. P. Vingaudas.

IS VILKAPIUVĖS, Pan. pav.

Sis kaimas nedidelis ir žemės nedaugiausia teturi. Žemė vietomis kalnuota, smiltynės; Lėvėnės paupyje yra gera lanka — pieva. Rasi, viskas labiau derėtų ukininkams, bet svarbiausia nederlingumo priežastis tame, kad ją negerai išdirba. Nemažai yra tokių, kurie išduoda žem-

— Uz kā?

— Uz politiku.

— Kā? Jis priekšauts i kurā nors politiskā partijā?

— Ne, ale jis kazoko arkl pavogē,

IS VISUR.

|| Chinuose, kaip matyt, sostinės Pekino ir Mandžurijos gyventojus neužganėdina naujoji tvarka. Laikraščiai svarsto klausimą sugrąžinti monarchijos. Daugelis mano, jog vien stoka mandžurams tinkamo vadovo trukdo republikos išvystimą. Dviejose šiaurinėse provincijose generolas Shing Jung, turintis 25000 kareivių, atsisakė pritariti naujai valdžiai. Naujoji respublikos vėliava, kurią Pekine buvo prisakyta ant visų namų išplėkti, vėl prapuolė. Mandžurijos valdytojas atsisakė pripažinti respubliką. Laikraščiai praneša, jog prezidentas Juanshikai Pekine turi tik 1500 ištikimų kareivių.

|| Londone, moteris sufragetės vėl mėgino daužyti pardavinių langus, bet praėjusį jas su laikė ir pakvietė policiją areštui paimti.

|| Vokietijoje, Ruhr apskrityje rengiamas angliakasių streikas. Darbininkai reikalauja 15% didesnių algų. Policija ir žandarmerija žymiai sudirtinata, nes mat laukiamia riaušių. Sustreikavo jau angliakasiai Bochumo apskrityje, nors tarybos dar nepasibaigė. Dalis jų sugrįžo darban.

|| Vokietijoje, kad surinkus daugiau pinigų kariūnėms ir laivų sudirginimui, valdžia mano sumonopolizuoti, taigi ir savo rankas paimti produkciją kerosino, kalfio, spirito ir degtuko.

|| Vokietijos cėsinorus, po kariūnėms manevrų Francuzijos parubėzuose, rugsėjo mėnesį atkankys Šveicarijai ir dalyvaus manevruose Šveicarijos kariūnėms. Paskui jis atkankys Berną ir Intertaken.

|| Peterburgo ir Rygos kapitulistai sutarė visokiose Rusijos vietose įrengti didelės žemdirbių stės masinę dirbtuves, kad Rusija nereikalaų gabenti tokių mašinų iš Amerikos. Visokiais mat budais stengiamasi kenkti Amerikai už panaikinimą 1832 metų vaizbos traktato.

|| Portugalijoje dideli tvanai, kurie išgriovė daug kaimų ir čėlas miestų dalis. Prigėrė daug galvijų ir žmonių. Tukstantai žmonių neteko pastogės, tvanai išnaikino daugelio žmonių visus turtais. Nuostolis įvairų padarytus skaito milijonais dolarių.

|| Ecuadore, mieste Quito likosi ant gatvės užmūstas miesto kariskasis kamendantas, generolas Julio Andrade. Užmušė jį kareiviai.

|| Už Moroko Francuziją su Ispanija pradėjo tarybas, bet susitaikyti negali. Ispanija nenori savo mierii išsadauti, o Francuzija tų tiesių, kokių sau Ispanija nori, jai pripažinti nenori.

|| Lyvoje rusinų dvasiškos seminarijos klerikai pareikalavo pašalinimo iš klerikų. Kadangi rektorius atsisakė reikalavimą išpildyti, kiti klerikai pradėjo badauti. Dėl to badavimo, kaip mano, prisieis senjariją uždaryti, o klerikus su prievarta išvaryti.

|| Meksiko visi sukilėliai savo kariūnėms vyriausiojo vadovu išsitrinko perėjusį į jų pusę prezidento Madero generolą Orozco. Pagarsinus Orozco išrinkimą, revoliucionierių kariautojai sukaavo: tegul gyvuoją laisvė! Mir-tis Maderai! Orozco klausyti pasizada lygiai Zapatos, kaip ir Vasquezo kariautojai. Orozco užtikrina, jog nori tik 1857 m. konstituciją sugrąžinti, kuri prezidento vietos Madero. Meksiko yra 2000 Madero kareivių, bet juos manoma iš miesto prieš revoliucionierių siųsti, o mieste susausti tarnauti milicijai. Valstija Chihuahua jau veik visą revoliucionierių rankose; Madero kariūnėms vadovas Vilas dar laukia toj valstijoje, bet jis turi mažai kareivių, nes dalis jų perėjo į revoliucionierių pusę; todėl ilgai užsilaikyti negalės.

|| Vokietijoje naujojo parlamento pirmininkas ir antrasis jo pa-

dėjėjas, abudu progresistai, kaip tai paprastai buva, norėjo cėsinorių jo rume atkankyti, bet cėsinorių atsisakė juos priimti, nes pirmasis pirmuonko padėjėjas socialistas atsisakė cėsinorių lankyti.

|| Londone iš Naujos Zelandijos gauta telegramas, jog atkako Willingtoną norvegas Amudsen ir praneš, jog anglijonas Scott atkankė pietinį žemgalį. Ten prisigriebti dabar mėgina net penkių tautų tirinėtojai. Scott ir Amudsen į pietinius ledinius kraštus išplaukė 1910 metuose. Amudsen turėjo tik 15 žmonių su savimi, Scott 60, Scott ten iškeliauo iš Port Chalmers (Naujoji Zilandija), o Amudsen iš

Kapitonas Roald Amudsen.

Pietinės Amerikos ir abudu pasiekė pietinį žemgalį. Amudsen jau pagarsėjo savo tirinėjimais Greenlandijoje ir Šiauriniuose lediniuose kraštuose. Žinomas tirinėtojas yra ir angliškas kapitonas Scott. Situodu pietinio žemgalio suradėjai bent garbės nesivaržys, nes juodu abudu yra širdingi draugai.

|| Paryžiaus antroji praneša Madame Maya išleido savo metrašty su pranašavimais šiemis metais. Svarbiausias jos pranašavimas — šį pavasarį bus karas Francuzijos su Vokietija, kuris, sulgy pranašės, Francuzijai nepasiseks. Ji pranašauja, jog šiemet vokiečiai paims Paryžių. Pavaršis netoli, tai pamatysime, kiek teisingi yra Madamės Maya pranašavimai. Tuom tarpu vienok Francuzija su Vokietija neturi tokių nesutikimų, kurie galėtų karą pagimdyti; bet kartais karas gimdo ir netikėti atsitikimai. Ir dabar vaidus ir karus gali pagimdyti maišatis Chinuose ir karas Italijos su Turkija, jeigu Italija mėgintų savo laivus siųsti Konstantinopolin per Dardanelių jūrų siaurumą.

|| Vokietijoje, Frankfurte prie Maino suėmė tris vokiečius, kurie Francuzijai snipinėjo paslap-tis naujai įvestų Vokietijos kariūnėms, o liū, kurios, kaip mano, geresnės yra už francuziškas. Technikas, dirbantis Kruppo dirbtuvėse, kurios dirba Vokietijos kariūnėms naujasias kanuoles apsiėmė parupinti Francuzijai naujų kanolių dalis ir jų kulkas. Vokietijos kanuolės lengvesnės už francuziškas, todėl jos yra parankesnės.

|| Pekine gauta žinia, jog ap-linkinėse Kvang Ksen buvę cėsinoriai kareiviai nenori pasiduoti, jie skerdžia chiniečius priėmusius krikščionybę. 40 krikščionių chiniečių jie išlupo akis, o paskui juos visus užkankino. Mieste prie stulpų yra daug prikaltų chiniečių kunų su nukirstoms galvoms. Tokių prie stulpų prikaltų kunų yra daug ir Chinų sostinėj Pekine; daug ant gatvių voliojasi ir nukirstų galvų. Pekine tvarką dabar daboja patroleš svetimų kraštų kariūnėms. Tarp chinieškos kariūnėms regimentų pasitaiko mušiai. Pasirodė, jog daugelį vietų kareivius prikaltėjo sukilti oficialai mandžurai. Į Tientsin atkako du amerikoniškėie kanuoliniai laivai. Laukia ten ir vieno regimento japoniškų kareivių. Ant daugelio pardavinių yra parašai padėti: jau išplėsta; dabar tuščia. Tuom mat norima krautuvės nuo plėšimo išgelbėti.

|| Provincijose Kvantung ir Kvangsi maištai platinasi ir krūvini susirėmimai nuolatai atsitinka. Paleisti namon kareiviai plėšia namus ir krautuves; skerdžia žmones. Vakarinėje upėj plaukinėja daug užmuštų žmonių kunų. Ir Kantone ir jo aplin-

kinėse (pietiniuose Chinuose) pasibaisėtini santikiai; sukilėliai skerdžia žmones, tygiai moteris kaip ir mažus vaikus. Svetimų kraštų kariškėie laivai sutraukti upių intakose.

|| Daugelis amerikonių nešdinasi iš Meksiko laukan, nors iki šiol jų neužkabina nei revoliucionieri-riai, nei Madero kareiviai, nes nei vieni, nei kiti nenori Amerikai suteikti progą kistišį į naminius Meksiko vaidus. Aplinkinėse miesto Madero yra apie 400 amerikonių pasirengusių dūmti iš Meksiko. Buvęs Meksiko prezidentas Diaz savo draugams pranešė, jog jis nemano kistišį į vaidus ir Meksikan sugrįžti vien-tasyk, jeigu jį naminių karą mėgintų kistišį kokia pašalinė tauta. Tokia tauta gali but tik amerikoniai.

|| Kadangi Vokietijoje norėta uždėti mokesčius ant amerikonių dirbtuvių International Harvester Co., tai ji savo visas intaisas iš Hamburgo perkelia į Belgiją.

|| Petrakovo teisme rengiama jau byla Cencachavo vienolio žmogžudžio kunigo Macocho, jo numyltinės, užmušto Macocho pacios ir kunigų: Starzewskio ir Olesinskio. Buvęs vienuolyno perditinis kn. Reyman, kuris dabar gyvena Galicijoje, žada teismui atkakti kaip liudininkas. Laikraštininkams pasiklausyti bylos prirengta 26 bilietai. Teismas atkaks ir popiežiaus delegatas iš Peterburgo.

|| Varšavoj suėgė dailės mokykla prie Marsalkovskos ir Ho-zos gatvės. Mokykla ta jau ant-rą kartą dega. Mokyklą prisiejo uždaryti, kol nesuras atskakancios kitos vietos.

|| Varšavos žydus J. Kernbaum davė Varšavos Mokslo Dr-jai 10000 rublių įrengimui radijaus tirinėjimo laboratorijos ir jos užlaikymui kas metai pažadėjo mokėti po 2000 rublių. Musų mokslo Draugija Vilniuje dar tokių geradėjų ir šelpėjų neturi.

|| Pasimirus Varšavoj grafienei Lubienka paliko visokioms Varšavos laboratorings įstaigoms 60,000 rublių.

|| Šiaurinėj Persijoje badas, o dar tą jos dalį naikina įsiveržusi ir tikrai rusiškai seimininkaujan-ti rusiškoji kariūnė. Provin-cijoje Hamadan 10000 žmonių neguri ką valgyti.

|| Italijoje, mieste Modigliano pasimirė arklių supirkėjas Maldo Samori. Paliko 20000 lyryų miesto ligonbučini ir gana pinigų iškilmingam kuno palaidojimui, tik laidotuves turėjo but linksmos, Orkestra, lydin kunų, turėjo drožti sokaus ir linksmus kupletus. Paskui kuną turėjo važinoti vežimas prikrautas vynu bačkų. Lydėtojai kas 200 metrų turėjo sustoti ir vynu gerkes pakvilgti. Kaip Samori norėjo, taip ir palaidota; bet kunigo, turbūt, nebuvo.

|| 8 kovo Christianioj gauta telegramas nuo pietinių ledinių kraštų tirinėtojo, norvegio Roaldo Amudseno, patvirtinanti pirmtutini žinia, jog jis 14 gruodžio pereinų metų pasiekė pietinį žemgalį. Telegramas atėjo iš Hobart, Tasmanioje. Apie Scottio prie žemgalio prisigriebimą žinių nėra.

|| Vietoj prezidentu išrinkto Chinų respublikos buvusio cėsinoriaus ministerių pirmininko Juanshikai, perditiniu ministerijos tapo paskirtas Tongshaoji. Jam pavesta sutverti naują ministereiją.

|| 8 kovo atsibuvo galutini rinkimai Vokietijos parlamento viršininkų. Išrinko progresistą Joną Kaempį prezidentu, Socialistų vice-prezidentas Scheideman tapo kitų partijų išstumas, vietoj išrinko nacional-liberalą Drą Paasche; antrasis vice-prezidentas liberalas H. Dove pasi-liko savo vietoj.

|| Prusuose, Šlezijos anglių kasyklose rengiamas darbininkų streikas. Darbininkų organizacijos pareikalavo 15% didesnių algų. Nesutikimai darbininkų su kasyklų savininkais dėl algų užplaukinėja daug užmuštų žmonių kunų. Ir Kantone ir jo aplin-

kinėse (pietiniuose Chinuose) pasibaisėtini santikiai; sukilėliai skerdžia žmones, tygiai moteris kaip ir mažus vaikus. Svetimų kraštų kariškėie laivai sutraukti upių intakose.

|| Atradėjas pietinio žemgalio, garsus ledinių kraštų tirinėtojas Amudsen iš Hobarto keliauja Australijon, kur laikys porą pas-kaity apie savo keliones, o pas-ku, per Buenos Aires, Beringo jurių siaurumą ir Siberijos pa-krasčiais per Šiaurytinį perėjimą plauks Norvegijon. Kada jis namon sugrįž, dar nežinia.

|| Ispanijoje tvanai daug blogo pridėjo. Upė Manzanares iš-silijo per krantus ir užliejo visą žemesniąją miesto Madrido dalį. Huclva provincijoje užlieta dideli laukų plotai. Mieste Valladolid prigirė daug žmonių. Prapuolė du geležinkelio traukiniai bėgan-ti nuo Šianrių į Gaiosą. Užlieta ir miesto Sevilla dalis.

|| Suvienytų Valstijų užsienų ministeris Knox atkankė jau vidu-rinės Amerikos respublikas Salva-dor ir Honduras. Į San Salva-dor atkako jis 10 kovo dieną. Priėmimo vakare dalyvavo tik tos respublikos ministrai, prezi-dento nebuvo, nes prezidentas serga.

|| Valstijon Morelos, Meksike, su prezidento Madero kariūnėne prieš sukilėlių vadovą Zapata iš-traukė generolas Robles, bet iki šiol jam nepasisekė tą valstiją su-valdyti, gyventojai laiko Zapatos pusę. Generolas Zapata nemo-kėjo nei rašyti, nei skaityti. Prie Diazo jis pasidavė kariūnėn, bet pabėgo. Į pagavo ir vėl kariūnėnėn sugrąžino. Teismas pasmerkė jį kalėjimam. Tik su-kelės revoliuciją Madero paėmė kalėjimą ir visus jame sėdincius prasizengčius paleido, paleido ir Zapata, kuris tuoj prie Madero pristėjo. Bet kad Madero nei-pildė savo pažadėjimų, Zapata ir prieš jį pasikėlė. Gyventojai Morelos valstijos yra indijonai, jie palaikė savo kalbą, budė net ti-kėjimą; jie karštai yra atsidavę Zapatai.

|| Francuzijai, Morroko, tarp Casablancos, Fez ir Uda įrengia orlaivių paktą; tarp tų miestų bus važiojami laiskai, laikraščiai ir visoki paktų siuntiniai orlaiviais.

|| Anglijos ministerių pirmininkas Asquith pakvietė pasitarti streikuojančių anglių kasyklų darbininkų ir kasyklų savininkų atstovus, bet jie iki pandedžio negali susirinkti. Darbininkai arsenalo, doki, geležies ir plieno dirbtuvių gavo žinją, jog dėl stoko anglių jie gali likti be darbo. Tokį jau pranešimą gavo geležin-kelių tarnai ir dirbanti spaustu-vėse.

LITUVAI AMERIKOJ.

IS CENTURY, W. VA.

Pereitos subatos naktį čia buvo didelis mušis kryžiočių su slup-tarnais. Vienam, kaip pasako-ją, priešai atėmė net 25 dol. Kry-ziokai, kadangi jų buvo daugiau, pergalėjo slupturnius. Tik ant rytojaus policija pradėjo įsiekoti peštukų, ypač mušėje vartojusių pelius; keturis nugalėtojai jau areštą, kur prisieis sėdėti iki tei-sno.

Darbai eina negeriausia; visų dienų neišdirba. Be darbo žmo-nių nėra. Uždarbiai kaip visur. Kas su užveizetojais moka at-sakanciai apsieiti, tas turi ger-snį darbą; o kas tepti nemoka, tas vos mastui teuzdirba.

Neseniai pribuvęs.

IS DES MOINES, IOWA.

Jau tris savaitės sėdi apskričio kalėjime Marė Separdjenė. Ją nori Lietuvon grąžinti, nes sako, buk ji turi kokią ten ligą, bet turbūt visai kitokios priežastys grąžinimo. Pereitūose metuose, rugpiučio mėnesį Maple Block Coal Co. kasyklose užmušė jos vyrą Joną Janulevičį (tikra jo pavardė Juozas Septitis). Jo mo-teris, kuri gyveno Springfielde, Ill., išgirdus apie vyro užmušimą, atvažiavo į Des Moines ir, ži-noma, radusi advokatą, apskundė kompaniją ant 25000 dol. už vyro užmušimą. Kompanija pradėjo padėtojų įsiekoti ir rado. Vienas lietuvis pakio liežuvį, buk ji, nuo vyro atsiskyrusi, veda ne per

du mėnesius, bet jau atsi-buvo laimėjęs gyvenimą. Ją už tai ir

ori dabar Lietuvon grąžinti.

2 kovo d. sparsėstavo čia ateivių biuro inspektorius Whitefield Marė Vaitiekunienė. Už jos pa-leidimą iš kalėjimo reikalauja-ma 2000 dolarių. Ji gyveno Des Moines 6 metus, turėjo su lie-tuviais tik per tris metus net 37 bylas teismuose, kad kiek pini-gų galėtų išspausti. Todėl lie-tuviai ir įsiekiojo būdo, kaip nuo jos pasilinosuoti but galima. Ji tarp Des Moines'o moterų buvo svarbiausia alkoholio mylėtoja. Dėl jos suėmimo čionykščiai lie-tuviai asarų nelieja. Rods ji, skysdama teismam lietuviams, pati nieko nepelnydavo, bet advoka-tai žydėliai gana pelno turėjo, o lietuviams nemazai išlaidų pada-rydavo.

Desmoinietis.

IS PAINSDALE, MICH.

Lietuvių yra čia 8 šeimos ir apie 70 pavienių. Visi pusčiai-ai užsilaiko ir, kiek galėdami, sten-giasi šviesties. Yra čia ir viena lietuviška draugija. Lietuviško kunigo neturime, todėl 2 kovo pribuvo pas mus kun. Klorasas kas išklauso vėlykinės.

Lietuviai čia gyvena tik nuo 15 metų.

Darbai šiom kartu eina čia gerai; ir uždarbiai neblogiausi. Kasyklose už 10 darbo valandų moka po \$2.50. Darbas nesun-kiausias ir jį gauti nelabai sun-ku. Tik gyvenimas nevedusiems nuobodus, nes lietuvių mergi-nų čia nėra; jeigu kokia atvažiuo-ją, tai tuojau išteka.

Gribulis.

IS ROCKFORD, ILL.

Lietuvių šeimynų čia yra 81, o pavienių 350; iš viso su vaikais bus apie 700. Gyvena jie nuo 1903 metų. Daugumas dirba ra-kandų dirbtuvėse. Yra čia Sv. Mykolo pašalinė draugija, ukės klubas, Sim. Dankanto Apšvietos Dr-ja (o ką jį pakėlimui apšvie-tos veikia? Red.); yra knopos: L.S.S. ir T.M.D. Yra taipgi Lie-tuvių Mokslo Jieskotųjų Dr-ja (bet kokiu būdu ji mokslo įsiek? Red.). Yra parapija Sv. Petro ir Povilo. Bažnyčia pastatyta 1911 m. Mokyklos nėra. Kny-gynus turi L.S.S. ir Mokslo Jies-kotųjų Dr-ja. Čia yra dvi lie-tuviškos valgomų daigtų pardav-nės. Lietuviška karcėmą yra 1.

Petunas.

IS MINNEAPOLIS, MINN.

Lietuvių yra čia 6 šeimynų, o pavienių sunku sužinoti, nes jie labai išsiskirstę, bet visgi bus jų apie 150.

Darbai šiom kartu eina čia labai prastai. Iš kitur pribuv-siam darbas sunku gauti, nes ir daug vietinių darbininkų darbo negali gauti. Čia yra tik keli miltų malūnai, kelios alyvos dirbtuvės (alyvos, ar aliejaus? Red.), viena vilonijų išdirbinų, ir foundrės ir 3 stalių dirbtuvės, bet dabar stovi, o kitos dirba tik 3 ir 4 dienas savaitę.

Lietuviai čia gyvena nesutiki-me, nes per daug mėgsta rudį, Gaila, kad čia nėra žmonių, kurie mokėtų lietuvių prie gero patrankti, ypač kad mokėtų lie-tuvių kruvon sutraukti ir ko-kia nors draugiją sutverti. Čia gyvenanti lietuviai tamsūs, jie naudos draugijos nesupranta.

Is laikraščiu ateina čia: "Lie-tuva", "Vienybė Lietuvių", "Keleivis" ir "Saulė" ir tuos skai-tu tik keli asmenys. Truksta čia merginų, yra tik 2 merginos ir už tas vyrai pykstasi.

2 kovo dieną viešųjų smuklėjų buvo lietuvių peštynės, vienam lietuviui perkirto galvą; tas pats lietuvis ir vieną rusą taipgi gerai paglostė. Pirmą ten sumušė vie-ną latvį ir lenką. Toj karčia-moj dirba lietuvis bartenderis, tai, žinoma, pas saviškį ir lie-tuviai renkasi.

Lapė.

IS SO. OMAHA, NEBR.

21 vasario dieną pasimirė čia lietuvis Stanislovas Zalpienė. Ve-lionė gimė 1868 m. Kauno gu-bernijoje, Kuklių kaime, Stulgų parapijoje. Amerikon atkeliavo 1908 metuose; paliko jį vyrą su keturiais vaikais. Net svetim-taučiai atsiuntė gėlių (atsiuntus-iams pareiga viru padėkoti, gar-sinti atsiuntusių vardus nėra rei-kalo, nes tai visai privatiški rei-škimai. Red.). 23 vasario d. atsi-buvo laidotuves ir josi atsi-buvo

GRAFIENE WARDWICK, socialistė, kuri dabar, atvykus čia iš Anglijos, važinėja su prakalbotomis. Kovo 29 dieną atsilankys ji Chicago ir laikys kalbą Orchestra Hall svetainėje.

labai iškilmingai, laidotuves da-lyvavo ne tik lietuviai bet ir daug svetintaučių.

Vehionė buvo gera lietuvi. Ne tik pati lietuviškai išmoko ra-syti ir skaityti tuose laikuose, kada lietuviškoji spauda buvo užgimta, bet stengėsi prigimtos kalbos ir savo vaikus išmokyti. Ji ne tik pati skaitė Tiltzj lei-džiamus lietuviškus laikraščius, bet ir kitus skaityti ragino.

A. Zalpis.

3013 R. Sta., So. Omaha, Nebr.

IS SO. BOSTON, MASS.

28 sausio buvo čia krikštynos (tai dabar ir laikas po trijų me-nesių apie tai rašyti. Red.) ir ten atsitiko smarkios muštynės.

3 kovo d. D. L. K. Keistučio Draugija parengė prakalbas. Kal-bėjo Naviackas (bet apie ką kal-bėjo? Red.). Antras kalbėjo Sta-nis, kuris viską kruvon sumaisė (bet apie ką kalbėjo? Red.). Ra-gino dar rašytiesi į draugijas. Paskui Raulinaučnikė deklamavo ciles — Seniausia Lietuvių dai-na. Deklamacija pusčiai pasise-kė. Ant galo Adomavičia kal-bėjo apie tai, ko lietuviai dar ne-buvo girdęje (bet apie ką? Red.). Paskui kalbėjo apie S.L.A. ir apie L.S.S.

L.S.S. kuopa parengė koncer-tą. Žmonių buvo pilna svetainė. Aukų surinkta \$9.34. Tas pats.

IS CHARLEROIS, PA.

Lietuvių yra čia 30 apsiavedu-sių šeimynų, o pavienių 35. Yra čia Sv. Juozapo Draugija ir lie-tuviškas klubas, bet ne draugija, nei klubas negali pasigirti ko-kiais nors darbais visuomenės la-bui. Pereitą savaitę buvo vie-nas lietuvis krikščionys ir tenai susimūšė tarp savęs užprašyti svečiai.

I. Komitatas.

IS KANADOS.

Žmonės darbininkai čia su-vargę, nes su darbais blogai, per-tai ir gyventi sunku. Daugiausia čia žmonių dirba prie naujo-jo geležinkelio. Geležinkelio nau-ją liniją dirba per neapgyventus Kanados plotus, per miskus; ge-ležinkelį tą vadina "Transconti-nental". Vasaros laikų dirba vi-dutiniskai, bet žimos laikų mo-kestį sumažina ir nuo darbo pa-leidžia du trečdaliu darbininkų.

Darbininkus čia labai išnaudo-ja agentai ir kontraktoriai, o vi-są geležinkelį dirba kontraktoriai. Kadangi Kanadoj pakaktinai dar-bininkų gauti negali, tai kon-traktoriai, ar vių agentai va-žiuoja į Suvienytas Valstijas, kaip antai į Bostoną, arba į New Yorką ir per kontoros įsiekio dar-bininkų ir, žinoma, suranda pa-kaktinai norinčių Kanadon va-

M. Uzunoris.

1870

MORIAL
AL COMMISSION

s paminėjimui šimmetinių su-
1813 metų. Monumentas
augštin 320 pėdų augštas bokš-
vasarą 1913 m. ir kaštuosįs

desnė jų simpatija ingijama.
rmoje balandžio mėnesio sa-
tiečių tokia paroda rengiama
est Park No. 2 salėse, prie

est Park No. 2 saliese, prie
nū gtv. ir 14-to Place.

Ratelis labai trošksta, kad prie
veikimų aktyviausiai prisidėtų
kitos visuomeniškos ir auklė-
mosios įstaigos, todėl mel-
ia, kad jos prisistų savo atsto-
sams susirinkimam, kuris įvyks
gim. pėtyčia, kovo 15 d., 4 val.
prie pietų Henry Booth rūmuose,
W. 14 Pl., prie Union gtv.

apie veikimo planus ir kitus rei-
šius kalbės Mrs. W. I. Thomas,
arados superintendėntė.

ALICE DOW ALLINSON,
irmirnininkė W. C. C. Kom. 20 W.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

REDWOODS HIGHWAY

ties kritika kas nori protestus
ulti, tai turi ir protestui atsakan-
ties priežastis turėti "Režise-

Bubniskui, St. Charles. Koreo-
niskais nerikalauja paisyti,
muzikantai galėjo, ar negalė-
jusiai tik, ar kitų veiklų;
tu pareiga aiškinti, kodėl de-
kumatorė taip, o ne kitaip de-
kamavo, bet pakaunk, kad jis pa-

kē, jog muzikantai to nemokė-
pagriežti, arba kad deklama-
re, taip, o ne kitaip deklamavo.
ai kam pradėti tuščius gincus
dagi korespondentą kvailu va-
nti, jeigu jis tik savo pareigas
liko? Išrinkti nieko nesiduoda.

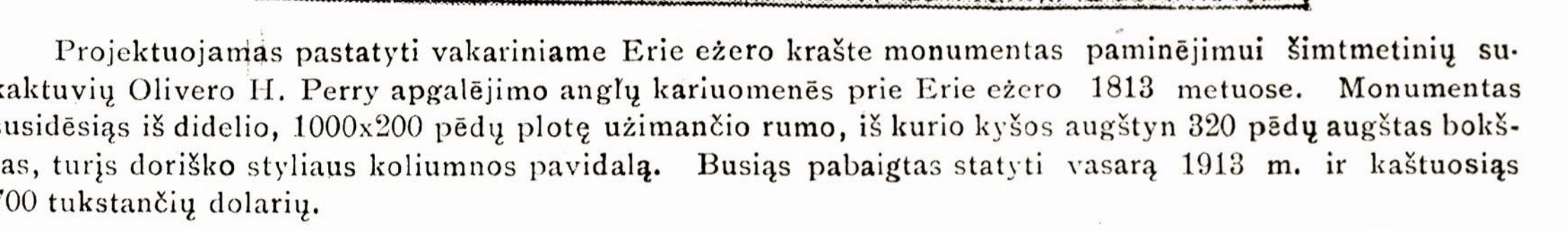
F. Machiulskui, Kens., Ill. Iš

su rasti nesusprantame, kas
kam pikta padarē ir nuo ko
prite žmones persergēti. Ra-

NAUJI RAŠTAL.

Degtinĕ-Nuodai. Pagal N. N. Štus parašė S. Kaimietis. Chi-go, Ill. Turtu ir spauda "Ka-liko", 3244 So. Morgan street. 11 m. Psl. 34.

vidūnās. *Nu manē*. Vienaveik-
nē komedija. Išleido "Ruta".
Izlēje, 1911 m. Psl. 30. Kai-
50 pfenigių.

kitos visuomeniškos ir auklė-

nosios įstaigos, todėl melia, kad jos prisiųstų savo atstovus susirinkimui, kuris įvyks sekmą pėnųčią, kovo 15 d., 4 val. pietų Henry Booth rumuose, 1 W. 14 Pl., prie Union gtv.

pie veikimo plianus ir kitus re-
 iklus kallbēs Mrs. W. I. Thomas,
 arados superintendentē.
 ALICE DOW ALLINSON,
 irmininkē W. C. C. Kom. 20 W.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Reziseriui Dobimui. Leisk Taisa liuosai kritikuoti. Kritika, oikia ji nebutų, turi but laisva. Amato protestuoti nėra. Jeigu iės kritika kas nori protestus

aus" gi proteste tinkamų moty-
n nėra. Smulkmenos tai dar ne

Kinderiui. Aprašymas neišro-
do ištikimu. Už patalpinimą ne

Bubniskui, St. Charles. Kore-

muzikantai galėjo, ar negalė-
išmokti tų, ar kitų veikalu;
iš pareigos siūlyti kodėl daly-

jo pareiga atskirti, kodel deklamatorē taip, o ne kitaip deklamavo, bet pakanka, kad jis pakē, jog muzikantai to nemokē-pagriežti, arba kad deklamava-

re, taip, o ne kitaip deklamavo. Jai kam pradėti tuščius ginčus – tadgi korespondentą kvailu vanti, jeigu jis tik savo pareigas liks? Išrinkti nieko pasiduoda.

F. Machiulskui, Kens., Ill. Iš
sų raštelio nesuprantame, kas
kam pikta padarė ir nuo ko

prate žmonės persergėti. Ra-
nt laikraštis, reikia paduoti
ktus, iš kurių patį skaitytojai
atyti, ko turi sergėtis. Nedė-

NAUJI RAŠTAI.

tējimas ir gyvenimas ant žemės
Kristaus. Teatrinis vaidini-
as (su gaidomis). Sudėstė V.
mozas K....s. 1911. Spauda

Deqtiinē-Nuodai. 'Pagal N. N.

štus parašē S. Kaimietis. Chi-
go, Ill. Turtu ir spauda "Ka-
liko", 3244 So. Morgan street.
II m. Psl. 34.

Vidūnas. *Numanē*. Vienaveiknē komedija. Išleido "Ruta". Ilzēje, 1911 m. Psl. 30. Kai- 50 pfenigių.

Jaunimas, Vasaris, 1912 m.

Jaunimais, Vasaris, 1912 m.

Tikejimų Istorijos Rankvedis.

Su paveikslais.

Parašė bendradarbiaujant kitiems mokslininkams

P. D. Chantepie de la Saussaye

Teologijos prof. Amsterdame.

Vertė J. Laukis.

Iš svarbiausių dievų, senoviško medžių kulto liekinyse perėjo ypatingai ant Artemidos ir Dioniso, jie vadinami *dendritais*. Artemidos paveikslai tankiai kabinti ant medžių; barzdotos Dioniso kaukės dėta ant apysausių medžio kamienų. Priešingai, negalima matyti jokio abejotino nurodymo į senovinių medžių kultą toje aplinkybėje, jog atskiros medžių atmainos buvo specialiai pašvęsta atskiroms dievybėms, k. a., aržuolas buvo pašvęstas Zeusui, alyvos medis Atėnai.

Dar daug reikščiau negu dendrolatrija graikų tikejime reikšėsi gyvulių kultas. Žinoma, istorikuose laikuose, atsitikimai, kuriuose buvo prižiurima šventi gyvuliai ir nešama jiems aukos, priklauso prie išimtinų skaitliaus. Tikrai sakant tokiai apsirėškimas turėjo vietą tik sulgyžalčių, kurie buvo prijungti prie tarnavimo visokiems dievams, pav., Asklepiui, ir kuriuose, kaip buvo namoma, ypatingai prisilaikė didvyrių vėles. Mums yra žinoma keltas žaltinių kultų: salaminiskasis žaltys prie tarnavimo Demetriui Eleuzine: *oikouros ofis* (žaltys-sargas) atėniskame akropolje, kuris kas mėnesis gaudavo medaus plyšką; žaltys, auklėjamas kaip demonas globėjas Elidos Olimpijoje ir t. t. Be šitų mytųjų gyvulių kulto likusių yra labai skaitlingos jo žymės mytūose ir apeigose. Bet gi ir čia negalima iš karto pasakyti apie seno gyvulių kulto buvimą, kaip tik kur prisimena apie kokį gyvulį. Prietikiškai, apie kuriuos kiekviena duotame atsitikime čia kalba, nevisuomet buvo aiškūs: sulgyžalčių gyvulių galima abejoti, ar jie ištikro buvo pirmapradiniais kulto dalykais, kokiomis gentinėmis dievybėmis (totemais), ar jie skaityti tiesiog, kaip turį pranašiską svarbą, k. a. vilkai ir paukščiai, ar jie buvo pašvenčiami dievams kaip simbolai dėti kokio nors vieno ženklo, k. a., ypatingai veislų, gyvuliai buvo pašvenčiami Afroditėi. Bet žinoma tikrai, jog tuose atsitikimuose, kur gyvuliai buvo pašvenčiami atskiroms dievybėms, drauge su tuo buvo ir senoviško gyvulių garbinimo liekanos. Kartais naujas dievas, vietoje to, kad visai prašalinti pirmesni gyvulių dieva, tiesiog statė jį greta savęs: nuo čia patina pelės smintėjiškojo Apollono šventinyje ir pelėda kaip Atėnos priskaitomybė. Kartais dievybė palaikė kokio nors gyvulio ženklus, arba patsiu užlaikė jo išvaidą: šitai Dionysas buvo paveikslinamas arba visai buliaus pavidale, arba, bent, su buliaus ragais, Demetra — su arklio karčiais. Bet niekas graikų mitologijoje neišsina su tokia įžymia ypatybe, kaip suoprotis apie dievus tuo tarpu priimančius gyvulių pavidalą; tokiu būdu Zeusas prisitartina prie savo numyltinių visokiuose pavidaluose: tai buliaus pavidale, tai gulbės pavidale; svyri jis net pasivertė į skruzdę. Rečiau pasivėrdavo Apollonas, bet ir jis delfino pavidale kretėsiems

Pav. 43. Zeuso, buliaus pavidale, Europos pavogimas.

jurininkams rodė kelią į Delfus. Dionysas teipgi pasivėrdavo į liūtą nubaudimui tirrėniskųjų tironų. Prie pasakojimų apie dievus gyvulių pavidale pridėdama pasakojimai apie daugelį žmonių, nukentusių tokius pavertimus. Tokiu būdu, nanyškas mytografas (Antoninas Liberalis) ir lengvarankis vėlesnio laiko poetas (Ovidius) galėjo išdėti visą mitologiją nuo pasivertimų atžvalgos. Niekur graikų suoprotiai neparodo savo giminingumo su laukinių genčių suoprotiais tokiam laipsni, kaip šiuose pasakojimuose, kuriuose dievai yra tik didieji raganai ir beveik nesiranda rubežiaus terp dievo, žmogaus ir gyvulio.

Jau iš gyvulių kulto atsizino, jog pas graikus buvo požeminių galybių garbinimas. Rolė, kurią losė žaltys, ypatingai beotijiskame kulte, gali būti išaiškinta tik tuomi, jog šitas gyvulys, besislapstas požeminiuose urvuose, yra susiršime su esybėmis, gyvenančiomis žemės viduriuose; augščiaui minėtasis žaltis šventų maitinimas visokiais valgiais, net tokiais, kurių žaltis neėda, bet kurie, k. a., medus, paprastai buvo duodama chtoniskoms (žeminėms) dievybėms, tikrai nurodo į tai, jog tuomi suprasta ne gyvulio maitinimas, bet kas kitas. Senovės Graikijoje randame veikiant dvi garbinimo rūšis, nukreiptas linkiū požeminių esybių: atsinešimas prie mirusių vėlių ir prie chtoniškų dievų. Sulgy pirmo, turime kelis tiesius nurodymus. Viena, mės randame juos senų sostapių kapuose Mikeniskiojo

Pav. 44. Sermeninis aukojimas Patroklo garbei.

periodo, kaip pasirodė iš atkasų, potam vėl iš vėlesnio laiko kulto. Tokiu būdu pas atėnėčius buvo šventė, pašvęsta visiems mirusiems: tai buvo taurių (*choes*) diena, laike Antesterijų, vasarį; šioje dienoje abelnai rupintasi pasigerinti šėseliams. Tokiose deinoose, numirę apleisdavo savo požeminius gyvenimus ir vaikščiodavo ant žemės; daug rupintasi tuomi, kad baisyti šėselius laikyti išto: pikiu tepta adverijos, kramtyta gudobelės lapai; šėmyna duodavo aukas ir šventus nuliejimus savo nabaštikams*). Apie do

*) *Bois: Psyche*, pusl. 216 2.

vanas, duodamas mirusiems galima gauti supratimą iš Homero, kur aprašyta iškilmingas Patroklo ir Achillešo laidojimas; iš šito aprašymo matome, kad čia ginekinta kruvinomis ir net žmogiskomis aukomis. Tokiems aukojimams priešinosi Solonas, kuris, duokim, užgynė plauti ant kapo bulių; bet šitas paprotys, nežiurint į užgynimą, laikėsi dar ilgai. Vienok daugiau, negu abejotina, idant tokis atsinešimas prie mirusių galima būtų pavadinti mirusių kultu tikroje žodžio prasmeje. Regimai čia turime reikalą ne tiek su mirusių prisaukimu, kiek apsirupinimu jais, — paprotys, kuris buvo pas visas pradines tautas, ir apsaugojimo taisyklėmis ribojanomis paprastu tikejimu į smėklas; graikas vadina tą atitolinimui mirusių rustybės (*mēns*).

Priešingai, atsinešimas prie chtoniškų dievybių yra tikrojo kulto. Nėra ginčo, kad žemės dievybių garbinimas pas graikus buvo labai senu. Visų pirma chtoniškiojo kulto apeigos teip aiškiai primena tokios jau rūšies esybių garbinimo formas kituose ariškuose tikejimuose, jog negalima neskaityti jo pagrindų pirmapradinė, abelna, indogermaniška savasica. Net specifiskai graikiška chtoniškųjų kultų forma turi gilios senovės žymes; jie daugiau negu kiti kultai priristi prie tam tikros vietos; dovanos, duodamos juos pildant, vanduo su medumi ir pirmapradinė kosė, nurodo į tą laiką, kuriame vynos ir kepta duona nebuvo dar žinomi; pritaikymas naujų išradų prie šventų apeigų, pav., sviesto, buvo vengiamas. Toliaus, svarbus yra tas sąryšys, esąs terp chtoniškųjų dievybių ir augmenijos, ypatingai laukų augmenijos; šitas sąryšys nurodo į pirmapradines gyvenimiskias graikų sąlygas, užsinaučius žemdirbyste. Štiepos pas Heziodą patariama kaimo gyvenotoji melstis chtoniskajam Zeusui. Tolėsiu to paties pavyzdžiai parodo tą būti, jog Hades vadinama Plutonu, vadinamas, turto, arba išteklių daveju ir kad senoviškoji Gea, gyvenanti po žeme, skaitoma teipgi augalų prisikėtoja; bet pats svarbiausias, tai, žinoma, mytas apie Demetra: jame mės randame, kad ir motina žemė, ir mirusių karalienė, Persefona, apsitėiskia kaip svarbiausi asmenys kasmetinio gamtos apsirėškimo eigio ir žemdirbystiškos kultūros suoprotiję.

Greta su šita labdaringa požeminių dievų prigimties puse, buvo baidanti pusė, apribota jų kaip mirties dievų veiklumu. Baisus ne tik pats mirties asminimas, tamsus jautis gilybės baidyklė, pačia ryjančia žemės giluma, draugai ciklopai teipgi sutauso sau baurią puotą iš mirusio kūno, puotą, nuo kurios pasilekia vieni kaulai, "tai pati žemiška gilybė, kurios pražodinti nasrai mirusių ryja", sako Dietrich. Kaip šventos šitos pirmapradinės, žiaurios i požeminio syveto įjeigas pažvalgos liekanos, buvo varą baimę paveikslai ir baisios daugelio chtoniškų dievybių kaukės. Pats Cerberis išpirmo nėra nieku kitu, kaip ryjančia gilybės baidyklė, pačia ryjančia žemės giluma, baisaus šūnės pavidale. Su šituo mirties-naikintojos žiaurumu jungiasi suoprotis apie kersijančių ir baidžiančių mirties įjeigų aštrumą. Erimijos ve, chtoniskosios dvasios, gyvenusios po žeme, kurios ištiesu buvo, be abejonės, užrustinta užmūštojo vėle, išsivystė į atkėrintojas už sunkius prasižengimus abelnai. Priešaukiant Erimijas, suduodama į žemę; tas patys yra daroma aliekant daugybę kitų chtoniškų kultų. Situoni išaiškinama, jog išpirkimui pralieto kraujo kreipiamasi teipgi prie požeminių dievybių. Išpirkimo įjeikas turi sėsti ant žemės, prie ko raudona vilna,

Pav. 45. Orestas, erinčių persekiojamas.

kuria jis apsiyvinoja aplink kaklą ir rankas, reiskia, jog jis yra po požeminių įjeigų valdžia, ypatingai mėgstanciu kraujo dazą.

Negalima pasakyti, koki i pradžių buvo prietikiiai terp rupinimosi mirusių vėlėms ir chtoniškiojo kulto; skatlingos panašios aukojimų dovanų ir aukojimų vietų ypatybės nurodo į pirmapradinį sąryšį; bet išristi klausima, kas pirma ku buvo, yra tuomi sunkiau, jog abi apeigų kategorijos turėjo visai skirtingą likimą. Aukojimai mirusiems ilgainiui persikeitė, kadangi pagarinimas nabaštiko yra visuomet gyvu, atsinaujinančiu jausmu su kiekviena karta. Ne tik pridėta naujų dovanų pavidalai: vynos ir alyva, bet ir pats sermeninis apeigos vystėsi su žmoniškumo augiu; žmogiskos aukos ir abelnai kruvinos dovanos pasitraukė į salį, ir galų-gale visi viršutiniai veiksmai laipsniškai susidėjo į paveikslinį pagerbimą kapinių reliefinių paveikslų formoje ir t. t. Chtoniskasis gi kultas, visuomet žiurimas kaip sušinesimas su senoviškomis dievybėmis, atkakliai užlaikė senovines formas ir todėl padaro įspūdį daugias pirmapradinio.

Istorikuojų laiku yra aiškus skirtumas terp abiejų apeigų kategorijų. "Aukojimai chtoniskoms dievybėms pilnai turėjo atperkamujų aukų pobūdį; jie buvo nuolankaus pasidavimo ir pilno baimės susinylėjimo įjeskiojimo ženklais. Aukota žemės dievybėms, — žmonės ar gyvuliai, — tas, kas galėjo patarnauti jų sumalonijimui, o ne pakviatimui jų ant pietų. Todėl tokios aukos buvo nešama nakčia, giliausioje tykumoje ir kuoastriausiai užlaikant tylą. Mirusiems aukojimų tikslu, priešingai, buvo suteikti mirusiems smagumą pačia aukojama dovana, ir todėl štie aukojimai turėjo abelnai daugias linksnų pobūdį, nors gyvi žmonės nuo jų apturėdavo teip pat mažai, kaip ir nuo chtoniškų aukojimų. Aukos mirusiems buvo duodama dieną. Smulkesni skirtumai, pav., tas, kad žemės dievams buvo aukojama vyriškos lyties gyvuliai, mirusiems gi moteriškos lyties gyvuliai ir romytieji, kad mirusių kultas ršosi su joda varsa, chtoniskasis gi su raudona, — turi tik tą musų tikslu indomumą, kad gal iš šitų skirtumų mės galime tvirtinti apie tulą jų skirtumą.*)

*) *Big. Stengel* — *Festschrift ant Friedlaender 1895*, s. 414 ff.

Bet kulto prietikiiai su žeme ir su numirėliais tuomi neišsime. Net vėlesnėje Graikijoje randame prosenų garbinimo žymes. Yra žinoma, kad terp graikiškų visuomeniškų dalinimų buvo "kilnės", *gēnē*, pripažysta, ar bent laiką save sujungtoms kraujo giminingumui; jos vienydavo iesiog vieno kilnės vado pagarinimui, kurio vardu vadinta

(Toliaus bus.)

Dr. Emil Loeb

KULTURA IR SPAUDA

LIETUVIŲ KALBON IŠVERTE

VAIDEVUTIS

—O:—

(Tasa).

Liudviko XIV-tojo laikais Paryžiuje beveik prie kiekvieno tilto buvo informuojamieji biurai, kurie rinkdavo žinias visokiais būdais: primdavo laiskus ir naujienas nuo giminių ir pažįstamų, turėdavo susinesimus su ministerijos sekretoriumi ir su pasiuntinio kamedinieriumi; Hollandijos bankininkams patardavo rašyti laisus ir tokiuo būdu tankiai grėičiau būdavo pranešamos žinios iš rumų ir nuo valdžios. Užsimešimas pirkliauti naujienas ingijo tokius tvirtus pamatus, jog antroji XVII amžiaus pusėje pradėta labai rimtai organizuoti "naujienininkų" draugiją, prie to ištiko ypatingiausi etikietų klausimai valdžios rinkimo reikale, pasiskubino net barzdaskučiai reikalauti sau rōles busiančiame "pirkliautojų naujienomis" susivienijime, paaiškinant, kad jų įstaigoje indomiausios naujienos susilaukia galutinio apdirbimo prieš pasiskleidžiant visuomenėje, antra gi dėlto, kad jie, ponai barzdaskučiai, muilnimo ir skutiomo laiku savo klientams suteikia taipgi indomijų prie visokių naujienų paaiskinimų.

Šitas tai aktualių žinių reikalavimas ir buvo laikraštijos atsiradimo šaltiniu ir priežastimi. Spauda yra dėkinga už savo atsiradimą ir išsiplėtojimą visuomenės reikalavimui teisingų žinių apie atsitikimus, o ne kritikos, pamatinų objektyvių principų laikraštiję, o ne subjektivių. Jeigu paimsimė *Acta diurna* už spaudos pranokėjus, tai ir tenai rasime patvirtinimą, kad jų turinys yra išimtinai informacijinis, suteikias žinias apie senato veikimą, apie laidotuves, gaisrus, egzekucijas, konkursus, apie nepaprastus senų gadybių atsitikimus, apie užgimimus, valdžios paskyrimus, žaizlus ir t. t. "Relationen", "Fliegende Blätter", "Aviso", kuriuos XV amžiuje platinėdavo pačio direktoriai, turi savyje tikrai faktiškąją medegą. Panašiai ir kitose šalyse laikraštija ima savo pradžią nuo faktų aprašinėjimo. Ispanijoje pirmutiniai politiskieji laikraščiai pasirodo formoje "relacių", neregulariškai, t. y. tik tada, kada esti svarbūs atsitikimai. Taip-pat ir Portugalijoje žinios platinamos su atskirų lapelių pagalba, ir juos pardavinėja perpirkliai, kurie tveria privilegijuota korporacija.

I kur tikėtai atkreipsime savo akį, vistur pamatysime laikraštijos pradžią faktiskoj informacijoje. Pažvelgime į tolimuosius Rytus, į Japoniją. Tulose paženklintose dienose, anksiti rytą, pasirodydavo sostapilio gatvėse menkai apsirėdę asmenys, kurie su pagalba medinių kėstancijų arba smarkaus dauzymo i bambušnės lazdas, sukeldavo pragariską triukšmą. Prie to rėkdavo: "Yomi-uri! Yomi-uri!" — "viešas reporteris". Praeiviai tuojau sustodavo, moteris atidarydavo "Shoji" (popieriniai užrašai) ir prasidėdavo išguldinėjimas, kurio tematas buvo monotoniskas ir sensacijinis. Paskaita pabaigus, Yomi-uri susirinkdavo sumetus skatikus ir susivartydavo juos ant siulo.*

Veikiai laikraštija buvo pasidarius nesulyginamu propagandos įnagiū, tačiau visuomet rupintasi vėl sugrįžti prie objektyvio informavimo ir priešintis judinti asmeniskus dalykus. Laikraštiję *Zeitungslust* 1695-tuose metuose, kurį redagavo Kasparas Stieker, skaitome: Dalykų sprendimas *ante festum* kaip istorijoje, taip lygiai ir laikraštijoje visada buvo peikiama, ir istorijoje tati juo labiau neleistu nekaip laikraštiję. Juk laikraščius skaitome ne mokslui, ne išsilavinimui kaip dalykus apkainoti, bet tam, kad sužinojus, kas čionai, arba tenai dedasi. Todėl laikraštiniškai, kurie ne laiku duoda savo sprendimus apie dalykus, parodo, kad jiems čia tikrai apie numerio pripildymą, nes neturi naujienų, rašo, kas tik papuola, kad tik pasiepus skaitytojo indomumą. I a Bruvėre, buklus gyvenimo filosofas (1645-1696), tvirtai laikė suspaudes savo rankose protaujantįjį laikraštį *Novellistes*, tvirtindamas, kad, girdi, iš laikraščio negalima nieko daugiau reikalauti, kaip tik tai to, ar tokia ir tokia knyga išėjo iš spaudos, kas ją išleido, kiek egzempliorių atspausa, kokia kaina. Duoti by kokią veikalo kritiką skaityta kvailybe. Panašiais motyvais vadovosi anglų laikraščio *Daily Courant* (1702) redaktorius, pranešęs viešai, jog pasitenkinas vien užrubežinių žinių padavinėjimu be jokių komentarų, manydamas, kad "žmonės tiek turi proto galvoje, jog patis gali išsidirbti tame dalyke rimtą nuomonę". Panašiai *Wiener Diarium*, vėliau pasivadines *Wiener Zeitung*, pirmame numeryje (8. VIII. 1703) paduoda tik trumpuose straipsniuose sutrauktas svarbiausių ir indomiausųjų atsitikimų žinias, be jokių retoriškų papuošalų, — grynus faktus tikroje šviesoje.

Ta objektyvė pakraipa priėmė ir pradėjo tuo keliu eiti senesnių laikų *St. Petersburgers Zeitung*, taipiau *Augsburger Allgemeine Zeitung*, kurį redagavo Jonas Pr. Cotta.

Nėra ką ir kalbėti, kad nenoras užsiminėti reikalų perkratatinėjimais spaudoje valdžiai buvo ypačiai malonus; valdžia niekada nesigalėjo persergėjimui, idant laikraščiai ne užsiminėtu dalykų svarstymais, bet — kalbant

* J. Tėbla: "Le Journalisme japonais". La Revue, 1907, nr. 4.
Edw. Heyck: "Die allgemeine Zeitung". München, 1898.

Metternicho impėdimo, valstybės-patarėjo von Hudeisto žodžiais — kad apsakinėti; koki duotasai dalykas išsausis įspūdį, tai jau esąs valdžios darbas, redaktoriui gi valia sau nuomonę išreikšti tik tuomet, kada gausias tam tikrą valdžios leidimą.

Valdžios instrukcijoje laikraščiaiui *St. Petersb. Zeitung* (1748) pasakyta, kad jis susilaikytų nuo visokio rezonavimo. Kolonijos (Kōln) mūšto valdžia liepos 16 dieną 1794 m. duoda publicistams panašų įsakymą: "Kadangi cenzorius pastebėjo, kad, nežiurint persergėjimo, laikraščiai perzengia savo kompetencijos ribas ir naudojasi prierašais ir priedėliais, primename jiems, idant nuo to susilaikytų, nes kitaip bus patraukti atsakomybėn ir sunkiai nubausti."

Ištyrus aplinkybes, kuriose anasai įsakymas-tapo išduotas, išitirkinsime, kad padaryta tai dėl politiskųjų priežasčių.

Net iki naujiesių laikų stengtasi pildyti pradžmeniskiausius laikračių uždavinius. Be veik kiekvienas didesnis miestas turi savo vietą, ar daugiau nepolitiskųjų laikračių, kurie, vengdami politikos klausimų, tenkinasi tik sausių žinių padavinėjimu. Jeigu tokios žinios esti labiau mėgiamos, daugiau skaitomos, ir net atėša nemažą pelną leidėjams, tai ženklas, kad jos patenkina visuomenės reikalavimus. Čia matyti reakcija prieš subjektiviškumą, kritiką, tendenciją, — prieš intekmes i skaitytojus.

(Toliaus bus).

* "Zur Geschichte der Kaiserlichen Wiener Zeitung". Wien, 1903.

ATSIMINIMAI.

III.

Šiltas drėgnas vakarėlis,
Ukai gula ant pievutės;
Jau užsūdo plastakėlis,
Užsimerkė jo akutės;
Bėga pamazėl upelis,
Tyčiai sušnabžda nendrutės.

Pievos giesmė slepininga
Kyla, skrenda augstumopi,
Taip tyli ir taip galinga
Eina sielos gilumopi:
Sielos dėja skaudulinga
Skrenda, skęsta tolumopi.

Grazios rėmfos iš upelio
Eina, bėga į pievutę,
Nuo žiedelio prie žiedelio,
Renka žiedus į kruvutę. —
Sako, tai dėl vaikėlio,
Kad papuošų sau galvutę.

Girių faunai su birbynėms
Po gojelį vaikštinėja,
Pučia, groja su alksninėms —
Gyvi, laisvi šokinėja....
Su alksninėms, su švilpnėms
Po gojelį švilpinėja.

Kelius rankoms apkabines,
Sėdžiu vienas ant kelmelio;
Nakties šviesos sidabrinės
Skleidžia spindulius ant kelio;
Mintys jautrios, paslaptinės
Man neduoda ramumelio.

Skriskit, lėkit — aš paseksiu,
Kartu skrisiu ton platybėn, —
Lėksiu siela, lig sudegsiu,
Susiliesiu ton gilybėn....
Bėgsiu, lėksiu, lig pateksiu
Amžių amžio amžinybėn.

Pievos giesmė slepininga
Kyla, skrenda augstumopi,
Taip tyli ir taip galinga
Eina sielos gilumopi:
Sielos dėja skaudulinga
Skrenda, skęsta gilumopi.

Menkintis.

RANKOS.

(Pagal K. Škalbė).

Kaip gulbės tavo rankos
Ant tamsio glėbio liudi:
Imk mano karštą galvą,
Nun vakaras jau gludi.

Ant manęs mirga žvaigždės
Ir daugel saulų šviečia,
Kai tavo lengvos rankos
Tik mano kaktą liečia.

Menkintis.

Kai džiaugsmas širdį glosto

Kai džiaugsmas širdį glosto, guodžia,
Yt paukščių dainos vasarą
Per žalią girią nuskrenda —
Klausais, klausais ir nemubodžia.

Ir gėlės žydi, skamba dainos,
Ir dienos šviečios amžinai —
Kaip džiaugties ir nežinai —
Lyg vaivorykštės spalvos/mainos:

Čia rausvos, melsvos ir geltonos
Ir visos kruvon taip melniai,
Jos susiglaudė taip kietai,
Kad, rodos, darbas tai Dianos.

Menkintis.

Aitvarų bankierius.

Pereitame "Lietuvos" numerį padavėme aitvarų bankierius, Jurgio Pupauskio, biografiją. Dabar paminėsime nors keletą iš daugelio jo pridirbtų klaukstų, monų.

Jurgis Pupauskas už savo monų surinko tiek pinigų, kad pasistatydino murinus namus vertus 13 tukstančių dolarių; ant namų, žinoma, yra dar skolos apie 7 tukst. dol. Ant naujų namų išpilkė didelę iskabą su parašu: "Banka, priima pinigus, moka 4%; siūnia pinigus, parduoda šifkortes" ir tt. Pupauskas šifkortių agentūros, neturėjo, nes dėl savo reputacijos jis negalėjo gauti, vienok jis garsinosi šifkortes parduodas.

Pasakojama, kad Pupauskis vietoje šifkortių pardavinėjęs gėduskus divonus. Vienas žmogus atėjęs pas Pupauską pirkti šifkortes greičiausiai laivų. Pupauskas paaiškino, kad greitų laivų nėra, greičiausiai laivai insipie devynias dienas per vandinį. Jei jis noris greitai parkeliauti Europą, tai parduosias pirkti "magiską divoną", ant kurio sėdęs Europoje busias keturiomis valandomis laiko. "Kostumeris", praso išaikiškti, kokio būdu jis galės divoną pervaziuoti per jūras. Pupauskas paaiškino: Nuvažiuos į New Yorką, nusineš divoną prie dokų, iš kurių laivai išplaukia, ištiesi jį ant vandens, stosi ant jo, ir keturiomis valandomis atsidurs Europoje telegrafo greitumu. Divonas kaštuoja tik \$75.00.

Kostumeris: Bet aš noriu šifkortes j abi pusi, j Europą ir atgal.

Pupauskis: Gerai. Aš turiu divoną, kurio kelionė j abi pusi ins tik devynias valandas; kaštuoja \$100.00.

Taip greitą kelionę "kostumeris" užvėrė ant jo ins nusiipirko divoną j abi pusi už \$100.00. Išsinesęs, rengėsi važiuoti j New Yorką, bet ėmė abejoti, ar divonas lėkšias. Jeigu nelekty, bu bereikalingas kelionės išlaidos j New Yorką ir atgal. Todėl sumanė išbandyti divoną ant Michigano ežero. Atsėdęs jį paezerėn, nuosčiai nuo žmonių, kur netoli buvo matyti tik viena žvegių valtelė, ištiesė divoną ant vandens, stoji ant jo ir — numarmė ežero dugną. Lainė, kad toje vietoje buvo negili ir žvejai artai, kurie, pamatę žmogų besiskandinant, priplaukė ir ištraukė jį iš vandens. Divonas liko ežero dugne.

Pirkejas, visas šlapias, parėjo namo, persirengė sausomis drapanomis ir atėjo pas Pupauską reikalauti, kad jam pinigus sugrąžintų.

Kostumeris: Tavo divonas nelekia, atiduok mano pinigus.

Pupauskas: Ar jau taip greitai? Tamista iš New Yorko sugrįžai?

Kostum.: Ne, aš mėginau jį ant Michigano ežero ir vos neprigėriau, suprantai?

Pup.: — Žmogeli, kur tavo protas! Tas divonas yra geras tik ant jurių, ne ant ežero. Aš tau aiškliai sakiau važiuoti j New Yorką, j pamari, ir pradėti kelionę iš dokų, iš kur laivai išplaukia. Ant ežero yra kitokie divonai, daug pigesni, kaštuoja tik \$10.00.

Kost.: — Ir jie lėks?

Pup.: — Lėks kaip telegramas.

Kost.: — Na, tai duok man vieną išbandyti ant ežero, bet jei nelekis, tai paminėsi!

Pup.: — Žinoma kad lėks, o

jei nelekis — pinigus sugrąžinsiu.

Kostumeris, nusipirkęs šį antvą divoną už \$10.00, pasiėmė su savim ilgą virvę ir porą savo draugų, kad šie būtų liudininkais, jeigu divonas nelekty. Atėję paezerėn, ištiesė divoną ant vandens, kostumeris persijuošė virvę, padavė draugam laikyti virvės galus, stoji ant divono ir vėl numarmėjo j dugną. Draugai vos ne vos virvę ištraukė jį visą šlapią.

— Pupauskis apgavikas, — rėkė visi trys, ir skubinosi pinigų nuo Pupausko atsiimti. Atėjo, ėmė visi rėkti:

— Tu, apgavike! Tavo divonai nedirba. Atiduok pinigus!

Pup.: — Iš kur jūs žinote, kad mano divonai nedirba, ar išmėginoite juos?

Pirkejas: — Žinoma, išmėgino.

Pup.: — Kaip?

Pirke.: — Aš persijuošiau virvę, o šie du vyrai laikė virvę už galų, ir kaip stojau, tai ir numarmėjau su juo dugną.

Pup.: — Tu persijuošei virvę, o juodu laikė? Tai reikią — tris pasazieriai ant vieno divono. Tas divonas yra tik vienas pasazierius, ne trims, jis kaštuoja tik \$10.00, divonas trims pasazieriams kaštuoja \$30.00. Tu, mat, norėjai du pasazierius dykai paežinti. Taip, brolau, neina. Už dyką nieko nėra.

Pirke.: — Tu apgavikas! Atiduok pinigus! Suprantai?

Pup.: — Apgaviku manęs nevadink, nes už tai galėčiau tave areštuoti. Bet jeigu jau taip esi kvailas, kad nesupranti mano įsakymų, tai duok šian mano divonus, insk savo pinigus, ir eik sau po kvarabų.

Pirke.: — Tavo divonai liko vandenėje, jie nė šuniui neverti.

Pup.: — Ką? Mano divonai vandenėje liko? O tu pinigų iš manęs reikalauji? Gudruolis, galbūt juos pardavė kitam kam su geru pelnu, o mane nori kvailiui palaikyti. Lauk iš čia!

Pirkejas su savo draugais ėmė rėkti, pinigų reikalauti, o Pupauskas, atidavęs duris, pradėjo šaukti: "Police! police! police!" Sako, aš jus pamokyšiu, kaip mane apgaudinėti!

Kostumeriai policijos pajūjojo ir pabėgo, o Pupauskas gardžiai juokėsi.

Divonų pirkejas vienok nenusiramino. Jis nuėjo pas advokatą ir apsiskundė. Advokatas parašė Pupauskui laišką, kad sugrąžintų išviliotus pinigus, ir už poros dienų Pupausko advokatas atnešė skundę advokatui čekį ant pilnos sumos.

Vienas žmogelis iškaitė iš Pupausko cirkulioriaus sekretą: "Kaip pasidaryti nematomu", ir atėjo pas Pupauską to sekreto pirkti. Pupauskas klausia, kam tautai jam reikalinga. Žmogelis atsako, kad jis noris pralobti, tai kaip busias nematomas, galėsias pinigų prisivogti. Pupauskas parodė jam mažytę rašalo bonkelę ir sako: "Čia magiškas aliejus. Išėjęs nakčia ant gatvės pasitępsiši šiuo aliejumi savo veidą ir tada tavęs niekas nematys. Kai na bonkelė \$50.00. Bet atminti, kad nevogtum iš tokių, kurie mažiau verti kaip \$3000.00".

Kostumeris derėjosi, kad \$50.00 per brangu, ar negalima, girdi, už pigiau. Jis esąs biednas ir tiek pinigų neturi. Pupauskas paleido jam už \$47.50.

Kostumeris, nusipirkęs aliejų už \$47.50, išėjo. Sulaukęs nakties, išėjo ant gatvės, pasitępė savo paakius ir inėjo salianu.

Salianu buvo keletas žmonių ir storas saliumininkas už baro. "Nematomasis" tylois prasliko pro saliumininką, atsidarė registro stalčiuką ir pradėjo pinigus semti. Saliumininkas, atsigrįžęs, klausia:

— Ką tu čia darai?

Nematomasis: — O ar tu mane matai?

Sal.: — Žinoma, matau, — ir pagriebęs gumines žarnos galą pradėjo "nematomąjį" pliekti: išmetė iš už baro, kitu kostumeriai taip pat sudavė keletą kumščų "nematomamajam", apspardė ir išmetė pro duris.

"Nematomasis", atsikėlęs nuo gatvės užmūstomis akimis ir kruvina nosia, ėmė Pupauską keikti. Išsėmė iš už baro bonkelę su "magišku aliejumi", svėdė j akimėn ir leidosi pas Pupauską.

Kost.: — Tavo aliejus niekam nevertas, atiduok man pinigus.

Pup.: — Iš kur žinai, kad aliejus niekam nevertas?

Kost.: — Ar nematai, kokios mano akys ir nosis?

Pup.: — Well, ką gi padarei?

Kost.: — Aš pasitępiau veidus, kaip liepi ir inėjai j aną saliumininką, ėmiau pinigų iš registro. Nespaėjau du sykiu semti, kaip saliumininkas tuojau pamatė ir...

Pup.: — Ėmėi pinigų aname salianu? Juk aš tau sakiau, kad nevogtum iš tų, kurie \$3000.00 neverti.

Kost.: — Kaip tai jis nevertas \$3000.00? Juk jis turi savo murinus namus!

Pup.: — Taip, ale ant tų namų yra "mortgage".

Kost.: — Man vis tiek. Atiduok mano pinigus, ir viskas.

Pup.: — Jeigu jau taip žioplas, kad nesupranti, ką tau sakiau, tai duok šian mano aliejų ir atsiimk savo pinigus.

Kost.: — Tavo aliejus vėlinio mėnė. Aš supratau, kad mane apgavai, ir bonkelę su aliejumi trenkiauj j akimėn.

Pup.: — Tu mano aliejų išlieji ir nori iš manęs pinigų atsiimti? Kaip drįsti?

Kost.: — Tavo aliejus nė šuniui nevertas. Atiduok pinigus!

Pup.: — Juk drįsti! Jei tu nusipirksi sankrovą drapanų cilę, ir tau jos netiks, ar gali reikalauti pinigų, tavoro nesugrąžinęs?

Juk ne.

Kost.: — Čia ne drapanos, čia apgavystė. Atiduok pinigus, sakau....

Pup.: — Šitas aliejus vertesnis už drapanas, jo vienas lašas kaštuoja daugiau kaip \$10.00. Ką tu sau manai? Von žiopli!

Ir, atidavęs duris, išstūmė kostumerį laukan.

Kostumeris nuėjo pas advokatą ir per to tarpininkystę atgavo iš Pupausko dalį pinigų. Žinoma, antra dalis liko advokatui už jo darbą.

Kitas žmogelis, taipgi norėjo tapti nematomu ir nusipirko iš Pupausko magiską kepurę už \$35.00. Užsidėjęs magiską kepurę, ėjo jis šalitakiu. Praeiviai neatkreipė atydos j jį, tai jis ir tikėjo, kad jo dabar niekas nemato. Bet einant jam skersai kryžkelius, kur daugybė vežimų važiuo j visas puses, vienas vežimas pataikė jam gražulį j šoną ir trenkė j žemę taip smarkiai, kad net jo magiską kepurę toli nuriudėjo. Vežėjas su laike arklis, išsoko iš vežimo, pakėlė partrenktąjį ir sako: "Mel-džiū man atleisti, aš Tamistos nematčiau". Nematomasis su išdidumu atsakė: "Aš žinau, kad tu mane nematėi", ir, užsidėjęs

savo magiską kepurę, tolyn nu-marsavo.

Sykį Pupauskas atėjo pas savo artimą saliumininką, padavė jam penkdolarinę ir sako: "Už poros minutų aš ateisiu čia su vienu lenku. Lenkas užfındys išsigerti ir mokėti paduos penkdolarinę. Išduodamas jam reštą, pridėk ir šią penkdolarinę". Saliumininkas paklausė, ką tai reikią, kam lenkui dovanoti \$5.00? Pupauskas atsakė: "Dasizinosi vėliau, o dabar padaryk, kaip sakau". Ir išėjo.

Už valandėlės Pupauskas ir at-eina su lenku. Lenkas pašaukė da stiklu alaus po 5c, išsigėrė, lenkas patiesė ant baro penkdolarinę. Saliumininkas paėmė penkdolarinę j stalčiuką ir iš-davė lenkui resto \$9.90, tai yra, pridėjo prie resto ir Pupausko duotąjį penkdolarinę. Lenkas pasidėjęs pinigų ir abudu su Pa-pausku išėjo.

Kada Pupauskas, lenką palydė-jęs, vėl sugrįžo, saliumininkas pra-se išaikiškti, už ką jis lenkui do-vanojo \$5.00. Pupauskas išsi-traukė iš kišenais \$90.00 ir, ro-dydamas, sako:

— Matai, už tuos \$5.00 aš ga-vau nuo kvailio lenko \$90.00.

Sal.: — Kokio būdu?

Pup.: — Matai, aš jam parda-viau magiską penkdolarinę, kurią kam tik duodi, tai vis jį atveda \$5.00. Lenkas nenorėjo ti-kiėti ir nemokėjo man pinigų, kol aš jį neįtikinau. Kada čia len-kas, jį tau padavęs, gavo kitus \$5.00, tada patikėjo, kad mano magiska penkdolarinė yra gera, ir užmokėjo man už ją \$90.00.

Ir apie šimtus šitokių Pupau-sko klaustų žmogės pasakoją.

Pupauskas patėko j kalėjimą ne už apgavystes. Jis negalėjo apgauti protingų žmonių, nes protingi j burtus netikė ir pas Pupauską burtų nepirko. Pirk-pas jį burtus tikitai kvailiai, ku-rie apgauti, nežinojo dargi kur magiska burtų gera, žmonės pri-valo rinkti valdininkais tik gerus žmones; nes kokius išsirenka valdininkus, tokią ir valdžią turi.

Nominavimas kandidatų visų partijų bus utarnink, 9 balan-džio. Tą dieną kiekvienas, turis pilnas pilietybės popieras, turi teisę balsuoti už tokius kandi-datus, kurie jam tinka. Kurie kandidatai gaus daugiausia balsų, tie bus pastatyti tikietan ir 5 d. lapkričio jie bus renkami. No-minacija balsavimuis angliškai vadina "Primary day". Nomi-nacijos balsavimai yra svarbesni už rinkimus, nes jeigu žmonės nori, kad kuris kandidatas taptų val-džia, turis pilnas pilietybės popieras, jeigu jis negaus nominacijos, negalės būti kandidatu. Todėl, no-rint savo kandidatus pastatyti rinkimo tikietan, reikia už juos balsuoti 9 balandžio dieną.

Šiuose rinkimuose, 9 balandžio, jiško nominacijos ir keturi lie-tuviai kandidatai:

1-mas — Jonas B. Brenza kongresmano vietai nuo Demokr-atų partijos.

2-ras — Juoz. J. Elias, ofisan "Trustee of the Sanitary District of Chicago", nuo Republikonų partijos.

3-cias — Laurynas Ažukas, ofisan "County Commissioner", nuo Demokr-atų partijos.

4-tas — Jonas Kučinskas (Co-chinsky), taipgi ofisan "County Commissioner", nuo Republikonų partijos.

Visi, kurie galitė balsuoti, ne-uzmirkite utarninkę 9 balan-džio balsuoti, ir balsuoti už sa-vo

sau pinigų kiek norės, galės pri-sivilioti merginas ar moteris, ko-kias norės, taipgi merginos ir moteris šloje knygoje ras sekre-tus kaip apsaugoti nuo vaikų.

Už šią paskutinį "sekretą" Pu-pauskas ir tapo pasiūstas j ka-lėjimą.

Minetoje knygoje jokių sekre-tų nėra, vien tusti ir kvaili plei-palai. Ji yra tyčia parengta pi-nigams iš lengvatikių ir j burtus tikinčių išvilioti.

Bylai besitariant, Pupauskas jautėsi liksiąs pasmerktas, todėl ir savo vadinamą "banką" su vi-sais stebuklais ir aitvarais parda-vė Micekvičiui už \$500.00. Iš banko jis mažai biznio turėjo, nes daugumai buvo žinoma jo prasta reputacija.

Ar po 6 mėnesių išėjęs iš pa-taisos namų Pupauskas pasitai-sys? Galbūt tiek pasitaisys, kad mokės geriau nuo pauto apsaugoti su savo apgavystėmis. Jis ir dabar turėjo kelis tuzinus var-dų, po kuriais pasislėpęs viliojo iš lengvatikių po \$16.00 už "Juo-dąją Knygą", kuri nė 10c. ne-verta. Lengvatikių, tikinčių j "Juodos Knygos" galybę Ameri-koje netruksta. Pupauskui naujų vardų taipgi netruksta. Jis apsi-krįstis naujais vardais ir ne vie-nu tai kitu vardu jis vėl sugaus lengvatikius ant savo meskerės. Lengvatikiai jiško apgavikų, kad juos apgaudinėtų, persėgėjimų jie neklausio, ar gal jį nesupran-ta.

Z--

BALSUOTOJŲ DOMAI.

Mūsų prakilnesnieji vyrai, ypač organizacijų vadovai skundžiasi, kad Amerikos politika purvina, kad valdžia netikusi, neteisinga ir t. t.

Amerikos valdžios nepaskiria caras, karalius, nei kitas koks valdonas. Valdžią čia, kas keli metai, išsirenka sau patįs žmo-nės tokią, kokią jiems tinka. Kad valdžią būtų gera, žmonės pri-valo rinkti valdininkais tik gerus žmones; nes kokius išsirenka valdininkus, tokią ir valdžią turi.

Nominavimas kandidatų visų partijų bus utarnink, 9 balan-džio. Tą dieną kiekvienas, turis pilnas pilietybės popieras, turi teisę balsuoti už tokius kandi-datus, kurie jam tinka. Kurie kandidatai gaus daugiausia balsų, tie bus pastatyti tikietan ir 5 d. lapkričio jie bus renkami. No-minacija balsavimuis angliškai vadina "Primary day". Nomi-nacijos balsavimai yra svarbesni už rinkimus, nes jeigu žmonės nori, kad kuris kandidatas taptų val-džia, turis pilnas pilietybės popieras, jeigu jis negaus nominacijos, negalės būti kandidatu. Todėl, no-rint savo kandidatus pastatyti rinkimo tikietan, reikia už juos balsuoti 9 balandžio dieną.

Šiuose rinkimuose, 9 balandžio, jiško nominacijos ir keturi lie-tuviai kandidatai:

1-mas — Jonas B. Brenza kongresmano vietai nuo Demokr-atų partijos.

2-ras — Juoz. J. Elias, ofisan "Trustee of the Sanitary District of Chicago", nuo Republikonų partijos.

3-cias — Laurynas Ažukas, ofisan "County Commissioner", nuo Demokr-atų partijos.

4-tas — Jonas Kučinskas (Co-chinsky), taipgi ofisan "County Commissioner", nuo Republikonų partijos.

Visi, kurie galitė balsuoti, ne-uzmirkite utarninkę 9 balan-džio balsuoti, ir balsuoti už sa-vo

geriausius kandidatus, butent, už-minėtus keturis lietuvius. Lietu-vis visada yra artčiausias mums žmogus, jeigu lietuvis bus valdi-ninku, mes turėsime jį ne tik draugu, bet ir garbę, kad ir mes turime keletą lietuvių valdininkų eilėse.

Pereitą utarninką buvo regi-stracijos diena. Kas po paskuti-nei registracijai permėnė gyven-i-mo vietą, negalės balsuoti kandi-datų nominavime 9 balandžio. Galbūt paskirs dar vieną dieną registracijai tiems, kurie pereitame utarninke nesusėję užsire-gistruoti, bet tikrai nežinia; jei-gu tokią būtų pas-kirta, tai pri-dėrėtų visiems ir registruotis, kad galėtų nominacijų dienoje, 9 balandžio, balsuoti. Tik gyve-nant toje pacioje vietoje, kur gy-veno pirmoje registracijoje, galės balsuoti, ir tie, kurie registravosi pereitą utarninką.

LIETUVIŲ LAISKAI KRASOJE.

Surašas už savaitę iki kovos (March) 9 dienos.

Neinteikti dėl įvairių prieža-sčių (blogo adreso, etc.) adresa-tams laiskai galima atsiimti Vy-riausioje Krasoje, Clark gtv., tarp Jackson Blv. ir Adams gtv., Room 175, pridodant atsakomą, prie adresato laiško padėtą, nu-merį:

5 Adamaycu Jan

15 Aputis Maik

19 Arlickis Prink

26 Bajorinas Petras

30 Baltusis A

77 Bognilas Powlas

97 Brazas Kaetonas

106 Breedis Anna

115 Bukas Jurgis

119 Bumbilis Kostantas

172 Damikas Jo

197 Dowidaitis Stanislaw 2

239 Jzandus Jonas

392 Judutaitis Mat

412 Kandratocus Aamili

421 Karcauskis Mutejos

432 Kasperait Auguste

439 Kaweckis Stefanos

441 Kersaitis Ursula

466 Klimas Majk

540 Kulis Andrey

553 Kurlis Jan

593 Lilejkis Antony

609 Lukossius Paul

626 Masulis Aleksandra

658 Mikolaukas Petras

719 Orvidas Jons

726 Panulaitis Mik

741 Pennuciene Mery

751 Pikturina Klemenas

752 Pietrosu Jozef

760 Pillpawce Jonas

776 Pocus Jon

805 Rendzus Klemenas

809 Ripkevicius Mik

811 Rickasaitis Barbara

830 Ruzgis Dominika

835 Salabas Džian

840 Salikauskas S

889 Sirotkas August

892 Skardzius Ramusis

929 Solis Zenonas

938 Srebolius Juzupas

942 Stankus Frank

954 Steponaitis P

956 Stonis William

1021 Tverijonas Petras

1024 Uboviec Vincintas

1026 Ubenskus P.

1030 Urbonas Wilim

1039 Venskuis Alekander

1048 Wailkatis S

1049 Waltus Antonas

1057 Walantinas Vincintas

1065 Walasinas B

1090 Wisztartiz Juzupas

1107 Wlziglad Petras

1128 Yasas Jonas

1154 Zlabis Justina

1166 Zybas Simonas

APGARSINIMAI.

NAMŲ PRITYRIMAS.

Zinojimas — tai prityrimų pa-sekmė. Mes turime daug daly-ky bandyti, kol pasiekime pagėi-daujamų pasekmių. Tās-pat bu-vo mūsų tėvų-protėvių daroma. Daug žolių ir augalų buvo mė-ginta, kol susekta, kurie jų tin-ka maistui, kurie pasarui, o ku-ris gydynui. Kiekviena gentkar-ė dejo savo patyrimus prie se-

nesnių patyrimų, kol pagaliai iš-sivystė dabartinis gydymo mok-slas. Daugelis žolių pradėta jungti kruvon, kad padarius di-desnį ir greitesnį veikimą j žino-gaus kuną. Tuo keliu buvo su-sekta vaistas, žinomas vardu Triner's American Elixir of Bit-ter Wine. Daug mėginimų bu-vo padaryta, kol šitas vaistas pa-sisekė taip tobulai sutaistyti. Jį reikia vartoti viskioje ligose, pa-cinančiose nuo nesveikų vidurių, kaip antai nuo apetoito stokos, nuo nusilpnėjimo, nuo vidurių ru-kietijimo, galvos skandėjimo, nervingumo. Visose aptiekose. Jos. Triner. 13

Telephone 374-2333.

Telephone Yards 1532

Dr. J. KULIS
Gdydytojas ir Chirurgas

3255 S. Halsted St. Chicago, Ill.

PRIEMIMO VALANDOS:
Nuo 9 ryto iki 12; 5 iki 9 vakare
Nedėli; nuo 9 iki 12 po pietų; nuo 5 iki 8 vak.

KARUTIS IR STRIKULIS
Užlaiko puikų saliną
 su visokiais gėrimais ir cigarais.
 Kiekvienam šuteikiame draugiska pa-
 tarimą vtsokiuose ralkuose. Kuriems
 teks būti mūsų mieste, atsilankykit pas
 mus, rasite geriausią patarnavimą.
8 Church St., AMSTERDAM, N. Y.

442 Broadway, GARY, INDIANA.
Chicago Office: New City Savings Bank 46th Street & Ashland Ave.

A wide-angle photograph showing a vast, flat, light-colored surface, likely a large concrete plaza or a massive wall. The surface has a slightly textured appearance with some minor discoloration and small dark spots. At the very top of the image, there is a dark, horizontal band that appears to be a fence or a row of trees, creating a strong contrast with the bright, open space below. The lighting is even, suggesting a bright, overcast day.

[illegible]